Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237, 4-0807 УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 200. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 16-го ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1954. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 200. VOL. LXII.

З'ЄДИНЕНІ ДЕРЖАВИ НЕ ПРИЙНЯЛИ СКАРГИ ВІД КОМ. КИТАЮ

ЗДА ЗАКИДАЮТЬ ГЕНЕРАЛЬНОМУ СЕКРЕТАРЕВІ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ, ЩО ВІН НЕ МАВ ПРАВА ПОШИРИТИ МІЖ ЧЛЕНІВ ОН ПРОПАГАНДИВНУ НОТУ КОМУНІСТИЧНОГО КИТАЮ

Об'єднані Нації. — З'єднені Держави відмовились прийняти відпис скарги Комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй на американську збройну „агресію" у відношенні до Формози. Цю скаргу Комуністичний Китай, за підписом свого прем'єра й міністра закордонних справ Чу Ен-лая, переслав на руки генерального секретаря ОН Гамершилда з просьбою передати його президентові теперішньої Генеральної Асамблеї Ван Клефенсові. Комуністичний Китай скаржиться у тій своїй ноті, що носить дату 10 жовтня ц. р., на те, що З'єднені Держави використовували „зрадницьку кліку" Чіян Кай шека для переведення власної „агресії" супроти китайського острова Формози, а зробивши з того острова свою морську базу, окружують Китай з виразною, мовляв, метою поширити свою „агресію" також на Китайську „Народну" Республіку. Ці наскрізь пропагандивні оскарження Комуністичного Китаю не є нічим новим, бо вони вміщались вже в комуно-китайській скарзі до ОН з 19 серпня 1950 року. Тепер Чу Ен-лай, повторюючи ті давні пропагандивно-демагогічні твердження комуно-китайців, звертається до президента Генеральної Асамблеї з формальною скаргою проти ЗДА, як проти „агресора". — Генеральний секретаріят Об'єднаних Націй переслав відписи тієї комуно-китайської скарги всім 60 членам Об'єднаних Націй, долучаючи до кожного відпису записку, — зложену з одного речення, за підписом генерального секретаря ОН. Делегація З'єднених Держав при Об'єднаних Націях відіслала назад генеральному секретарю відпис скарги Чу Ен-лая, при чому виявляється, що ще перед розісланням того відпису всім членам ОН, генеральний секретар дістав був від ЗДА листа з застереженням, щоб Генеральний Секретаріят ноти Комуністичного Китаю не розповсюджував, бо, мовляв, Комуністичний Китай не є членом Об'єднаних Націй. Генеральний секретаріят Об'єднаних Націй не зайняв офіційного становища до конфлікту, що виринув на цьому тлі між ним і З'єдиненими Державами, але півофіційно дав вияснення американській пресі. Мовляв, генеральний секретар грав тут чисто технічну ролю „третьої сторони", яка тільки передала ноту, одержану від Комуністичного Китаю, до відома членам Об'єднаних Націй. Факт, що Комуністичний Китай не є членом Об'єднаних Націй, не грає ролі, бо подібні прецеденси часто траплялися і завжди Секретаріят розсилав такі ноти до відома всім членам ОН, при чому копії таких нот не вважались ніколи офіційними документами Об'єднаних Націй, а делегація З'єднених Держав не робила з того приводу ніяких застережень. Цей останній конфлікт формальної натури є — зазначає у своїх коментарях американська преса — характеристичний для напружених відносин між комуністичним світом і ЗДА та для нервової атмосфери, що настала наслідком наклепницько-пропагандивних методів „холодної війни", веденої комуністами.

КОНГРЕСОВА КОМІСІЯ ВИСЛУХАЛА ДАЛЬШИХ СВІДЧЕНЬ ПРО КОМУНО-МОСКОВСЬКУ АГРЕСІЮ І НАРОДОВБИВСТВО В УКРАЇНІ

ПРОФ. Я. ЗОЗУЛЯ, Б. ЧЛЕН ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ, СВІДЧИВ ПРО БОЛЬШЕВИЦЬКУ АГРЕСІЮ НА УНР; АРХИЄПИСКОП МСТИСЛАВ І О. ПИЛИПЕЦЬ ЗІЗНАВАЛИ ПРО ПЕРЕСЛІДУВАННЯ І ЗНИЩЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ; КОМІСІЯ ЗАКІНЧИЛА ПЕРЕСЛУХАННЯ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Упродовж останніх двох днів перед конгресовою підкомісією для розсліду шляхів і метод комуно-московської агресії і народовбивства, яка працювала тут під проводом конгресмена Майкела Фігена, пересунувся цілий ряд дальших свідків, українських та інших національностей, розкриваючи всю грозу комуно - московського походу на знищення людства та його цивілізації. Крім тих українських свідків, про яких уже повідомлено, на окрему увагу заслуговують головно свідчення проф. Якова Зозулі, колишнього члена Української Центральної Ради, який свідчив про большевицьку агресію на молоду Українську Народну Республіку, страшні жорстокості большевицької окупації в Києві та остаточне знищення вільної української держави, встановленої волею українського народу під кінець першої світової війни. Свідчення проф. Зозулі до тої міри схвилювали комісію, що її предсідник, конгресмен М. Фіген, сам запитував свідка, чи комуно - московський наїзд на Українську Народну Республіку не можна б порівняти з походом Джінгіс хана. Два інші свідки, Архиєпископ Української Православної Церкви в ЗДА, Владика Мстислав, та парох Української Католицької Церкви у Вашингтоні, Вчс. о. Володимир Пилипець, свідчили головно про безпощадне переслідування і знищення українських Православної і Католицької Церков в Україні. Архиєпископ Мстислав свідчив, що московські большевики жорстоко знищили понад 90% усіх українських церков, розстрілюючи, засилаючи на каторгу та заарештовуючи мільйони вірних. Владика говорив теж про героїчну оборону своєї Церкви українським народом. Москва з окремою жорстокістю та безпощадністю нищила Українську Автокефальну Православну Церкву, бо ця була незалежна від московської православної Церкви. Український нарід перший впав жертвою комуно - московської агресії, найдовше проти неї бореться і приніс у тій боротьбі найбільші жертви; тому добре діється, що Конгрес ЗДА рішив прослідити цей тернистий шлях українського народу та познайомити з ним своє суспільство і вільний світ — твердив Владика Мстислав. Вчс. о. Вол. Пилипець з Вашингтону свідчив про жорстоке переслідування і знищення московськими большевиками Української Католицької Церкви в Західній Україні, після захоплення тієї частини української землі під час другої світової війни. Червона Москва крок за кроком та безпощадно нищила ту церкву всіми рафінованими способами, ограбивши її майно, запроторивши до в'язниць і на заслання її ієрархів та багатьох священиків і вірних, аж остаточно влаштувала комедію злуки тієї Церкви з усецільо підпорядкованою Кремлеві московською православною Церквою. Свідок довше зупинився на з'ясуванні мученицької долі українських католицьких владик та опісля на героїчному спротиві і боротьбі тієї Церкви проти комуно - московського насильства.

Письменні заприсяжені свідчення склали комісії м. і. діючий заступник голови НТШ проф. Микола Чубатий і проф. Кость Кононенко, голова Асоціяції Українських Політв'язнів п. Шарай-Самійленко та інші. Перекладачем для свідків був д-р Роман Олесницький, а свідчення Владики Мстислава та Вчс. о. Пилипця перекладав для комісії особисто адв. М. Пізнак, голова комісії УКК, що приготовляла виступ українських свідків перед конгресовою підкомісією.

У четвертому дні переслухань, в четвер 14-го жовтня, перед комісією перейшло багато інших свідків, переважно білоруських, що свідчили про подібну до української білоруську трагедію під комуно-московською окупацією.

Конгресмен Фіген, закінчуючи працю комісії в Ню Йорку, сердечно дякував усім свідкам за їх допомогу і вклад у вияснення всіх фаз комуно - московської агресії на вільні нації. Свідчення виявили виразно російсько-імперіялістичний характер агресивного большевизму, а вияснення цього буде доброю наукою для вільного світу і дасть багатий матеріял для заходів, скерованих на припинення комуномосковської агресії. В наступному тижні комісія продовжуватиме свою працю в Шікаґо.

СОВЄТИ УМОВНО ПОГОДЖУЮТЬСЯ НА ЗАХІДНІЙ ПЛЯН РОЗЗБРОЄННЯ

Об'єднані Нації, Н. Й. — Совєтський представник до Об'єднаних Націй заявив, що Совєти умовно погоджуються на той плян роззброєння і міжнародної контролі атомової зброї, який в червні цього року запропонували Англія і Франція на Комісії Роззброєння в ОН. Але одночасно совєтський представник заявив що Совєти приступлять до співпраці в цій комісії ОН тільки тоді, коли вона прийме чотири совєтські зміни, які вони пропонують. До цієї Комісії Роззброєння належать представники Англії, Франції, Канади, ЗДА і СССР. Досі представники інших держав не зайняли становища до совєтської пропозиції, і заявили, що зроблять це аж 18-го жовтня. Совєти не погодилися на англо - французький плян в червні цього року, але тепер змінили своє становище. Хоч совєтські пропозиції містять важливі зміни в англійсько - французькому пляні роззброєння, то вже саму згоду Совєтів вважають за символічний зворот у становищі СССР до справ роззброєння і міжнародної контролі атомової зброї. Два пункти з совєтських пропозицій можна буде легко прийняти, але між запропонованими совєтськими змінами є й такі, які в основному змінюють англо-французький проєкт роззброєння і контролі атомової зброї. Совєти пропонують, щоб із проєкту викинути слова про „зрівноважене відношення" збройних сил. Совєти домагаються, щоб скреслено з пропозиції Англії і Франції те місце, де говориться про можливість прийняття ще інших пропозицій, які мали б вплинути до цієї Комісії Роззброєння.

Досі західні держави противилися пропозиції Совєтів, які домагались, щоб наперед прийти до порозуміння в заборні атомової зброї, де Совєти є слабші від держав Заходу, і не погоджувались на зменшення інших родів збройних сил, в яких Совєти мають перевагу з огляду на більше число населення в СССР і в комуністичному Китаї. Совєти мають велику армію і домагались, щоб процентово зменшувати збройні сили всіх держав, бо згідно з таким зменшенням збросння вони і надалі мали б перевагу в збройних силах. Західні держави домагаються, щоб зменшити до певної висоти збройні сили у всіх державах в такому відношенні, щоб кожна держава могла себе оборонити на випадок агресії. Західні держави можуть погодитися на те, щоб взяти до уваги і совєтський проєкт роззброєння. Але великі труднощі спричинить другий пункт запропонованих Совєтами змін, щоб не можна було нараджуватись над новими проєктами, бо тоді не можна було б вирішати справу пропозиції ЗДА, щоб получити справу зменшення збройних сил із справою міжнародної контролі атомової зброї.

СССР віддасть Порт Артур в найближчих місяцях

Токіо. — Комуно-китайське радіо з Пейпінгу славить Москву за її „власну ініціятиву" в справі передання Порт Артуру з околицею під суверенне володіння комуно-китайського уряду, при чому зазначає, що хоч совєтсько-комуно-китайський пакт передбачає евакуацію Порт Артуру совєтськими військами до кінця травня 1955 року, проте ці війська відійдуть скоріше. Комуно-китайці підкреслюють, що совєтські війська залишались на цій морській базі після 1952 року, отже після терміну, передбаченого Ялтинським договором, „на прохання китайського уряду" з уваги на „небезпеку від американських агресорів, що окупували Японію". Але тепер, мовляв, комуністичний Китай „з кожним днем могутнішає" і тому може сам „оборонитись".

Королева Єлисавета вітає Гайле Селяссі

Лондон. — Цісар Етіопії (Абісінії), Гайлє Салассі, який має різні титули згідно зі споконвічною традицією, як „Лев „Юди", „Вибранець Бога" ітд., приїхав з офіційною візитою до Лондону, де перебував 18 років тому, підчас свого вигнання, коли Італія за правління Муссоліні окупувала Етіопію. На залізничну стацію Вікторія виїхала назустріч етіопському монархові королева Єлисавета II і прийняла його з придержанням церемоніялу, передбаченого на приїзд голов чужих держав. Гайлє Селяссі поцілував руку королеви Єлисавети та королеви матери і привітався з князем Единборо, княжною Маргаретою і кількома іншими членами королівської родини. Опісля королева представила етіопському монархові прем'єра Черчила, міністра Ідена й інших державних достойників. Королева з своїм чоловіком князем Единборо від'їхали з етіопським монархом Гайлє Селясіє до Бюкінгемського палацу відкритою каретою, що її везли три пари коней, а зібрані на вулицях маси народу мали знову нагоду сердечно вітати свою улюблену володарку і членів королівської родини.

Рада НАТО відбудеться найближчого тижня

Париж. — Найближчого тижня відбудеться в Парижі Рада Північно-Атлантійського Пакту, себто міністрів закордонних справ 14-ти держав-членів. Вона має м. ін. проголосити запрошення до Західньої Німеччини вступити в члени НАТО і розглянути всі ті точки Лондонського договору, що торкаються НАТО, головно щодо озброєння Західної Німеччини, контролі над продукцією зброї. і т. д. Над усіми цими справами йдуть тепер гарячкові наради.

Прокуратор оскаржує суддю в прихильності до Латтімора

Вашингтон. — Прокуратор ЗДА Міо А. Ровер оскаржує федерального суддю Лютера В. Янґдела в особистій прихильності до проф. Овена Латтімора і домагається, щоб суддя „сам себе здискваліфікував" і передав іншій особі головство в суді, який має судити Латтімора за кривоприсягу. Прокуратор заявляє, що уряд не може сподіватись „чесного і об'єктивного суду", якщо суддя Янґдел буде головою суду, бо він уже має вироблену опінію, що Латтімор — не винен. Адвокат Латтімора назвав домагання прокуратора -„скандалістичним", і зпропонував його відкинути. Крім того адвокати Латтімора домагаються авдієнції в генерального прокуратора Герберта Бравнелла. Сам суддя може вирішити цю справу. Дехто з правників гадає, що прокуратор поставив своє домагання тільки на те, щоб можна було вносити апеляцію після того, як суддя сам себе не здискваліфікує, а суд під його проводом визнає Латтімора невинним. Латтімор 1952 року під присягою зізнав, що не підтримував комуністів. Генеральний прокуратор Бравнелл підтримав домагання стейтового прокуратора, і суддя Янґдел заявив, що він не буде предсідником суду в справі Латтімора.

Обмеження для польської комуністки в Ню Йорку

Об'єднані Нації. — Кореспондентка варшавського комуністичного щоденника „Трибуни Люду", Едда Верфель, що приїхала до Ню Йорку на сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, дістала заборону від американських іміґраційних властей порушатися поза межі, визначені їй на мапі центральної нюйоркської дільниці Мангеттену. В цій справі польська комуністична делеґація зголосила офіційний протест перед генеральним секретарем ОН Гамершилдом. Цей останній заявив, що кожна держава має право накладати на чужинців різні обмеження і його компетенції не сягають поза терен палацу Об'єднаних Націй. Едда Верфель скаржиться, що вона не може відвідувати „товаришів" в інших дільницях міста і мусить щоразу дивитися на мапу, перше як іти до ресторану, куди її запрошують. Подібні обмеження видано для англійського духовника Скотта, який приїхав до Об'єднаних Націй у зв'язку зі спором про расистські обмеження в Південній Африці.

● **Секретар фльоти** Чарлз С. Томас заявив, що Совєти мають 20 тисяч літаків, з яких деякі можуть летіти з швидкістю більшою за звук. Не знати напевно, чи мають Совєти і тяжкі бомбовики з більшою від звука швидкістю.

Молотов вернувся до Москви

Москва. — Вячеслав Молотов вернувся до Москви після однотижневого перебування у Східній Німеччині. Під час цієї візити він відвідав м. ін. копальні урану в Саксонії. У західній пресі появилась була вістка, що в одній фабриці після того, як переїхав Молотов, стався вибух, але цю вістку не підтверджено. На летовищі Шененфельд у Східньому Берліні прощали Молотова східньо-німецький „прем'єр Отто Ґротеволь, генеральний секретар німецької комуністичної партії Ульбріхт, генерали 300-тисячної совєтської армії, що стоїть у Східній Німеччини, та інші комуністичні достойники. Військова оркестра грала „Інтернаціонал". Молотов попрощався окликом „Ауф відерзеген!"

Айзенгавер відсвяткував 64-ті народини

Денвер, Колорадо. — Айзенгавер при доброму здоров'ї відсвяткував свої 64-ті народини в колі родини і найближчих приятелів. Пані Айзенгаверова замовила малий торт у шефа готелю „Бравн Пелес" в Денвері, прикрашений тільки однією свічкою. На цьому обіді головною стравою була воловина. До тимчасового Білого Дому надійшло з цілої держави багато дарунків від приятелів і прихильників президента.

В недалекому майбутньому продукуватимуть атомові керовані стрільна

Атлантік Сіті. Н. Дж. — Бувший Високий Комісар ЗДА в Німеччині, Джан МекКлой, промовляючи перед 5,000 членів Американського Газового Товариства, яке відбуває свою річну конвенцію, сказав, що продукція атомових керованих стрілен — це вже „справа часу і балістики". „Найкоротша путь до серця нашої країни від аґресивних Совєтів іде з півночі, бо льодовики на Північному бігуні вже не є жадною перешкодою", — сказав МекКлой. На його думку, атомова енергія змінить вигляд світу, і американський нарід повинен собі усвідомити, що Західню півкулю вже не охороняють океани і наше географічне положення вже не дає нам забезпечення, як це було колись. Ця зміна ставить уряд ЗДА в дуже відповідальне становище. В 1954 році бюджет ЗДА становить коло 80 більйонів долярів, тобто коло 23 відсотки всього національного прибутку, і зменшити його поважніше не вдасться. Треба дуже вважати на здорову економіку ЗДА, бо комуністи рахують на заломання нашої вільної господарської системи, і тим способом хочуть запанувати у всьому світі.

ЗДА не хочуть війни з комуністичним Китаєм

Тайпег. — Державний підсекретар Волтер Робертсон прибув з Вашинґтону на Формозу з спеціяльною місією — просити Чіянґ Кай-шека припинити летунські рейди на порти китайського суходолу. В офіційному повідомленні уряду Чіянґ Кай-шека сказано, що націонал-китайський уряд не може прийняти ніякої політики, яка виключала б ціль — очистити китайський суходіл від комуністичної влади. Робертсон, мовляв, запевнив Чіянґ Кай-шека, що мова йде тільки про теперішній незручний і невідповідний момент для провокування війни з комуністичним Китаєм.

В РОЗГАРІ ВИБОРЧОЇ КАМПАНІЇ

В теперішній, як і в кожній виборчій кампанії, поодинокі партії приділюють відповідну увагу етнічним групам виборців, беручи рівночасно до уваги їхні побажання та постуляти. В цьогорічній кампанії в стейті Ню Йорку, українські групи в обидвох великих партіях очолюють два відомі наші адвокати: адв. Ст. Ярема в Демократичній партії і адв. Михайло Пізнак у Республіканській партії. На фото бачимо адв. Ст. Ярему (зліва) в товаристві голови Стейтового Комітету Демократичної партії, п. Ричарда Болча, та його асистента п-ні Анджелі Парізі. Адв. Ст. Ярема відомий вже від давна як один з видатніших демократичних діячів і лідерів та був свого часу членом стейтової леґіслятури і займав багато інших визначних постів. Він є теж екзекутивним директором Політичної Ради УКК, тоді, як адв. М. Пізнак, стейтовий голова української республіканської групи та визначний республіканський діяч, є правним дорадником УКК.

Звільнено 343 поштмайстрів

Филаделфія, Па. — Комісар Цивільної Служби, Дж. М. Мур, повідомив, що від 20 січня 1953 до 30 вересня 1954 року звільнено зі служби 343 поштмайстрів. 119 поштових урядовців звільнено за розтрату державних грошей; 36 — за невиконування своїх обов'язків, або за те, що не працювали належної кількости годин; 21 — за фальшування документів; 21 — за інфляційний продаж поштових марок, щоб покрити недобір, а 11 — за крадіжку поштових посилок. Комісар остерігав державних урядовців, щоб вони не брали участи в воборчій кампанії, бо їх за те будуть судити згідно з законом Геча, який забороняє федеральним урядовцям брати активну участь в політичній діяльності. Комісар Мур повідомив, що досі з усіх 40,000 поштових урядовців тільки двох звільнено за те, що брали участь в політичній діяльності.

В АМЕРИЦІ

● **Летун Джордж Велч,** потрійний „ас" у другій світовій війні, який зістрелив чотири японські літаки над Перл Гарбором, згинув під час випробовування літака типу Ф-100 над пустелею Моджейв у Каліфорнії. Причина катастрофи невідома. Свідки бачили, що літак експльодував у повітрі і впав на землю, немов огнена куля.

● **Лоренс Честер** народився в такому стані, що половина його серця була назовні. Через три години після народження його оперували, відсунули набік легені, і зробили місце для серця. За чотири тижні тільки шрам на його животику свідчить про ненормальність при народженні.

● **Літак ДС-7с** Юнайтед Ер Лайнес встановив рекорд швидкости цивільних літаків, перелетівши з Сан Франсіска до Ню Йорку за 6 годин 22 хвилини.

● **Стейтовий** генеральний прокуратор в Ню Йорку впав на слід фальшивої реєстрації виборців у цьому місті і зарядив в цій справі слідство. Один виборець зареєстрував себе як „Ґрейс Н. Бенк", а виявлено, що під цим числом на Вотер вулиці мешкає „Ґрейс Нешенел Бенк". Найвищий Стейтовий Суд зарядив скреслити з виборчих списків фальшиво зареєстрованих виборців.

● **Пакістанський прем'єр** Мохаммед Алі сподівається одержати від уряду ЗДА 40-мільйонову допомогу для потерпілих під час катастрофічної повені, яка погіршила економічне становище цієї держави. Алі прибув до ЗДА на запрошення президента Айзенгавера.

● **Сенатор Артур В. Воткінс** розмовляв із президентом Айзенгавером в справі номінації нового судді Найвищого Суду ЗДА і прийшов до переконання, що президент не буде керуватися політичними мотивами, а наіменує на це становище визначного фахового правника. Президент не сказав, коли він іменуватиме нового суддю Найвищого Суду.

В СВІТІ

● **Англія і СССР** погодились відкликати тих своїх військових аташе в Москві чи Лондоні, яким закинено шпигунську діяльність. Новими совєтськими летунськими аташе призначено полковників Володимира Володіна і Володимира Афанасєва, заступником англійського військового аташе в Москві — майора Маршала, на місце майора Лондона, який буцімто робив фотознімки з совєтських військових об'єктів, що він рішуче заперечує.

● **Д-р Юліюш Кац - Сухи,** комуно - польський делеґат у Політичній Комісії Об'єднаних Націй, слухаючись наказів Москви, гостро виступив проти З'єдинених Держав, що ніби підтримують 6,000 національних китайців, які колись перейшли на територію Бурми з комуністичного Китаю і все ще непокоять бурмійське населення. Націонал - китайський уряд твердячи, що у Бурмі є не більше як 2,000 націонал-китайських партизанів, не взяв за них відповідальности.

● **У Західньому Берліні** два німецькі поліцисти, 39-річний Ґергард Ребеґер і 38-річний Вернер Стефан, зробили своєю „професією" розряджування великих бомб, які, скинуті під час останньої війни на Берлін, не вибухли і лежать серед берлінських румовищ. Кілька днів тому вони з успіхом унешкідливили 6,845-ту з черги одно-тонову бомбу. За кожним разом, коли вони унешкідливлювали бомбу, мешканців з усієї околиці евакуювали.

● **У заходах Москви** поліпшити взаємини з Юґославією на першому пляні стоїть нова умова про виміну культурних цінностей. Практично Москві залежить на тому, щоб знову залити юґославський ринок совєтськими фільмами, які раніше не сходили з екранів тамошніх кінотеатрів. Совєтам залежить теж на пожвавленні торгівлі, але Юґославія хоче передусім білої муки, якої самі Совєти не мають в такій скількості, щоб вивозити за кордон.

● **З 50 тонн риби,** наловленої на морі за 600 миль від острова, де ЗДА переводять пробні вибухи атомових бомб, треба було викинути 5 тонн, просяклих радіоактивністю і тому трійливих. Японська преса в зв'язку з цим зняла знову крик.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„ЯЗИК МІЙ — ВОРОГ МІЙ"

Кожний нарід має свої приказки на тему „мовчи, язичку". Має їх і американський нарід, хоч він з природи одвертий і не любить закривати своїх думок та почувань. Одвертість, до певної міри, навіть поплачує у цій країні, здобуває симпатії та признання за відвагу, і навіть відкриває двері до кар'єри. Але в політиці вона не поплачує, зокрема під час виборчих кампаній, коли до слова приходить демагогія. В такий час таки треба вміти тримати язик за зубами.

Такої штуки не знає і не розуміє секретар оборони, Чарлз Е .Вилсон. Не зважаючи на свій великий бизнесовий талант, він не має політичного хисту. Втягнений президентом Айзенгавером у політику і займаючи визначне урядове становище, він властиво більше шкодить, ніж допомагає, і то головно через свій язик. Скільки то клопоту наробив він своїй партії та урядові своїм висловом: „те, що є добре для країни, є добре для Дженерал Моторс, і навпаки". Та нічим є цей клопіт у порівнянні з теперішнім, коли він, обговорюючи на пресовій конференції проблему безробіття, згадав одночасно і про безробітних і про собак. Важко припустити, щоб Вилсон дійсно відчував те, що могло б з його слів виходити, бо ж він сам у молодечому віці був робітником і теж шукав праці. Але сказав дурницю, яка відразу облетіла всю пресу і дала притоку противникам республіканської адміністрації не тільки до суворої критики кривдливих слів, але й до валення республіканських кандидатів до Конґресу. Мовляв, усі вони такі самі, як Вилсон.

Обурилися на Вилсона не тільки демократи, але й республіканці, а зокрема республіканські кандидати, відчуваючи, яку він зробив їм ведмежу прислугу. Промовляючи зараз по дітройтському інциденті в Шікаґо, Вилсон на самому вступі своєї промови перепросив американський нарід за те, що вжив „безглуздих завваг" у відношенні до безробітних, ствержуючи, що зробив нещасливу помилку. При тому він підкреслив, що ті „ліві", які використовують цю його помилку, говорять неправду про його відношення до робітників і праці. „Можу змагатися щодо осягів у відношенні до праці з будь-ким у цій нації, чи то з партійними політиками, провідниками робітництва, чи ким іншим", — заявив Вилсон. Оці слова Вилсона дещо злагіднять його нещасливі вислови про безробітних і собак, але шкоди Республіканській партії не направлять .Ще поки він перепросив американський нарід за своє „безглуздя", воно вже було використане на всі можливі лади. Його вияснення не дійдуть до відома тої маси, яка сидить без праці, а між якою є цілком певно багато таких, що без праці не мають змоги жити. Бо ж звільнено в першу чергу тих старих, що дістали працю рік чи кілька років тому, між якими є поважне число таких, що прибули до Америки недавно й не мали нагоди скласти дещо на „чорну годину". Все це добре розуміє такий протиреспубліканський часопис, як „Ню Йорк Пост", і вдаряє Вилсона і Республіканську партію з усієї сили в статті під багатомовним заголовком „Чоловік вкусив Республіканську партію", називаючи слова Вилсона про безробітних і собак „безсмертними". Доповнюючи це, колумніст Макс Лернер розписався у цій газеті ще й про те, що вислови Вилсона є правдивим висловом тієї кляси, до якої він належить і яка думає про економічні справи майже від сто років в один і той самий спосіб. Для неї життя — це „джунґлі Дарвіна", де сильні зуби рішають про те, хто кого переживе. Вилсон, пише Лернер, вбирає цю економічну „філософію" тільки в дещо делікатнішу форму.

Так пишуть ті, що були проти вибору Айзенгавера на президента, як і проти того, щоб Республіканська партія прийшла до влади. Користають з доброї нагоди для повалення республіканської більшости в Конґресі! Таке буде продовжуватись аж до 2-го листопада. Що республіканці втратять багато робітничих голосів через нещасливі слова Вилсона — це певне.

ПОЛІТИЧНА ЦІЛЬ КУЛЬТУРНОЇ МІСІЇ

З надзвичайно прикрими підсумками приїхав до Вашинґтону з тримісячної подорожі по Европі професор Гарвардського університету Зрус Гоппер, що його державний департамент спеціяльно вислав був до Европи з завданням — перевірити дійсні умовини, пригожі для формування нової американської закордонної політики, нових плянів співпраці з европейськими д е р ж а в а м и. Проф. Гоппер побував в одинадцяти західньоевропейських країнах і вів розмови з їх керівними політиками, вченими й господарниками. Він не звужував себе до рямців формально існуючих союзів і договорів, а студіював атмосферу, настрої, духовий клімат і психологічні підвалини, на яких спирається теперішня і дальша американсько - европейська співпраця. І він дійшов до пригноблюючих висновків, що 1) европерські союзники проявляють у відношенні до З'єдинених Держав або обурливий критицизм, або жахливу ігноранцію, 2) всі американські союзники надзвичайно „неохочі" й рішуче протиставляться всякому натискові Америки щодо створення будь-якого нового антисовєтського фронту і 3) фактично З'єдинені Держави не мають в Европі ні одного дійсного, ревного і щирого союзника.

Очевидно, що проф. Гоппер надто поважна людина, свідома своєї офіційної місії, яку він дістав від державного проводу ЗДА, щоб ставити такі тези безпідставно. Він не орудує теж закидами, напр., комунофільства у державних діячів і вчених, з якими розмовляв. Зате він ствержує, що в усіх західньоевропейських країнах панує переконання, що небезпеки безпосередньої війни з Совєтами немає, бо Москва, мовляв, не хоче війни, і тому в тих країнах нерадо слухають американські пригадки про совєтську загрозу, як про реальну дійсність. Але, каже американський професор, західньоевропейські народи не є в принципі проти того, щоб краще зорганізуватись на протикомуністичному фронті, — вони хочуть тільки, щоб ту організацію переводили самі европейці, а не американці. Очевидно, европейські народи не відкидають закордонної допомоги, але водночас хочуть повної незалежности від американських впливів, які приходять автоматично з уділюванням допомоги. Збільшується також різниця між американським і західньоевропейським підходом до комуністичного Китаю. Мовляв, ворожість Америки супроти комуністичного Китаю автоматично віддалює неминучий його зудар з Совєтським Союзом за Манджурію і ще більше — Зовнішню Монголію. Колишній німб довкола Рузвелта розвіявся в Европі, відколи европейці почали утотожнювати ім'я Рузвелта зі згодою опанування Совєтами половини Европи, половини Кореї й інших територій. Не забулося теж бомбардування американським летунством німецьких міст, особливо Дрездену. Витикається також американській політиці хиткість у відношенні до колоніялізму: мовляв, ЗДА виступали рішуче проти колоніялізму Англії в Індії і Голляндії в Індонезії, але потурали колоніялізмові Франції в Індо-Китаї.

Шукаючи нових шляхів, які провели б до поліпшення американсько - европейської атмосфери, проф. Гоппер радить перекинути центр уваги на співпрацю інтелектуалістів. Американці й европейці заінтересовані однаково в збереженні західньої християнської цивілізації від деструктивних впливів антихристиянського б о л ь ш евизму. Хоч европейські народи не мають нині — твердить американський професор — глибокої релігійности, проте вони є однозгідні в переконанні, що потрібно тіснішої співпраці між американськими й европейськими університетами, артистами, ученими, мистцями, письменниками. Така співпраця зменшувала б існуюче невігластво европейців в американських справах, зменшила б іґноранцію европейців щодо істоти Америки та її духового клімату. Тільки така практична, жива співпраця й обмін інтелектуальних та мистецьких сил можуть довести до зміни панівних нині в Західній Европі настроїв, неприязних до Америки. Тільки таким способом можна з успіхом протиставитись барабанному вогневі совєтської і взагалі комуністичної прапаґанди, яка таки залишає поважні сліди в публічній опінії, бо ведеться зручно, використовуючи найпопулярніші серед европейських народів гасла і проблеми.

Поради проф. Гоппера мають на увазі не безпосередні наслідки ,а наслідки на далеку мету. Він каже, що треба працювати над виробленням іншої психіки европейських народів і наблизити її до американського народу. Така праця — довга, морочлива, вона вимагає великої терпеливости, впертости і не меншого капіталу, як його вимагає політична пропаґанда. Але може дійсно проф. Гоппер має рацію. Бо фактом є, що всі дотеперішні заходи американських діячів здобути приязнь Европи — не спинили серед европейських народів процесу погіршування настроїв у відношенні до Америки. Цікава річ, що, напр., навіть маніфестаційне демонстрування прихильности до Західньої Німеччини не з'єднало державному секретареві Доллесові симпатій серед німців. Черчил чи Іден раз-у-раз мусять картати своїх земляків за брак розуміння спасенного для Англії і всієї Европи англо - американського союзу, а про Францію нічого й казати: ця країна, що її стільки разів Америка рятувала від уярмлення ворогом і фінансового банкрутства, проявляє найбільшу неохочість і виразну неприхильність до Америки.

Очевидно, повний рапорт проф. Гоппера, що він його склав державному департаментові, не був і не буде проголошений. Його головні думки, що появилися в пресі, навівають смуток. Вони свідчать про успіх, що його має в післявоєнному світі комунізм, як розкладова сила, яка паралізує волю і затруює уми. Добре, що такі люди, як проф. Гоппер, говорять правду американському урядові й американському громадянству. І треба слухати порад таких дорадників, щоб впливати на дальше формування настроїв в Европі не тільки долярами, промовами і погрозами, але й духовими цінностями, яких так багато має Америка і про які мало знає Европа.

Юрій Таркович

ДІЯЛЕКТИКА ЦІН В СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗІ

Совєтська пропаґанда не перестає твердити, що, завдяки „піклуванню" большевицької партії і уряду, весь час нібито підвищується добробут населення, а це передусім тому, що ціни в Совєтському Союзі постійно знижуються. Вона твердить, що це можливе тільки тому, що в совєтському соціялістичному суспільстві немає визиску людини людиною, нема капіталізму.

Але дійсність, як завжди в Совєтах, виглядає зовсім інакше. В цій статті розглянемо одну з найбільш болючих справ — ціни харчів і товарів широкого вжитку в системі московсько - большевицького державного капіталізму — бо інакше цей феномен назвати не можна.

Щоб здійснити тотальну підготову до війни, Москва зараз по ліквідації НЕП'-у почала вживати заходів, щоб здобути потрібні кошти. Ясно, що ці кошти можна було здобути тільки через привласнення певної частини заробітку населення. З пропаґандивних причин большевики оминули пряме оподаткування і пішли шляхом непрямого. Ці податки під різними назвами включає держава в продажну ціну товарів, і таким чином визискує населення.

Ціни в Совєтському Союзі зовсім не відповідають вартості чи собівартості продукції тому, що там вони встановлюються державними органами, які виходять із інтересів „соціялістичної держави". А ці інтереси спрямовані виключно на те, щоб держава мала якнайбільші доходи з непрямого о п о д а т кування всіх товарів і харчів. Для цього совєтська влада побудувала надзвичайно хитру й заплутану політику цін. До всіх цін харчів і товарів широкого вжитку включено дуже високі непрямі податки.

Найголовнішим з них є податок з обороту, що його, як твердять совєтські можновладці та теоретики економії, нібито платить не населення, а, наприклад, сама легка промисловість. Справді, держава одержує величезні суми у формі податку з обороту від підприємств, що випускають продукцію, але підприємства включають ці податки в ціну товарів і, тим самим увесь податок з обороту платить населення.

Податок з обороту звичайно досягає кількох сот процентів комерційної собівартости товарів широкого вжитку і харчів. Яку велику жертву приносить населення московському урядові, видно хоча б з того, що тільки податок з обороту становить коло 60 відсотків усіх доходів величезного совєтського бюджету.

Як конкретний приклад, візьмемо совєтську діялектику цін, що її застосовується в сільському господарстві.

Перед другою світовою війною держава платила нашим селянам, загнаним у колгоспи, приблизно 12 копійок за кілограм пшениці, а 1 кілограм білого хліба продавали тоді в державних крамницях по 2.90 карбованця.

Листовий тютюн оплачувано колгоспам приблизно по 500-800 карб. за тонну, а цей самим тютюн продавали населенню по 80-100 карб. за кілограм, тобто 80,000-100,000 карбованців за тонну.

По світовій війні ситуація не покращала, хіба навпаки. Тепер держава платить нашим колгоспникам коло 15 копійок за 1 кг. пшениці, а кілограм білого хліба — по останньому зниженні цін весною ц. р., — продається в державних крамницях по 4.05 карбованця.

Колгоспники одержують від держави по 0.55 карб. за 1 літр молока, а споживач платить за літр молока 1.98 карб. Значить, держава заробляє 175% на кожному літрі молока.

За кіло масла платить держава тільки 9 карб., а продає його в середньому по 24 карбованців. Отже, державний московський монопольний капіталізм заробляє на 1 кг. масла аж 16 карбованців.

За волове м'ясо платить совєтська держава українським колгоспникам 1.55 карб за кіло живої ваги, а продає його по 12 карб. Якщо відрахувати 57% від живої ваги, то виходить, що продажна ціна волового м'яса більше як є 4 рази вища від купівельної. Кремль заробляє понад 400% на м'ясі. Ясно, що подібна ситуація неможлива в жадній, навіть найбільш відсталій ,так званій, капіталістичній країні.

Це все можливе тільки в системі совєтського соціялістичного гоподарства, в системі московського державного капіталізму, який безоглядно визискує населення з поміччю перфідної діялектики цін, тобто непрямого, надзвичайно високого оподаткування всіх харчів і товарів.

При цьому цікаво, що величезна совєтська воєнна промисловість, як правило, не платить податків зовсім. А важка промисловість, що також працює переважно для воєнних авантюр кремлівських диктаторів, платить тільки 1% з цін своєї продукції. Отже весь тягар величезних непрямих податків, за які будується воєнна та напіввоєнна індустрія, несе тільки населення, споживачі товарів широкого вжитку і харчів.

Український Народний Союз, який нараховує тепер уже понад 70 тисяч ч л е н і в, є такою передовою народною установою американських і канадійських у к р а ї н ц і в, в списку членства якої не повинно забракнути теж і Вашого імені. Бо належати до У. Н. Союзу, значить належати до цього свідомого та ідейного загалу, який творить і веде наше громадське життя.

СТО БІЛЬЙОНІВ НА ШЛЯХИ

Фантастичний плян витрати сотні мільярдів долярів на розбудову й перебудову шляхів-автострад в З'єдинених Державах упродовж десяти років стає дійсністю після того, як з кінцем минулого тижня Комітет Програми Крайових Шляхів, очолюваний ген. Лушусом Д. Клейом, відбув дводенну конференцію з відповідальними урядовцями, щоб забезпечити належні кредити з федеральних установ .Цей плян почав набирати форми тоді, коли президент Айзенгавер погодився був на зголошення конґресового законопроєкту, який передбачає щорічну федеральну допомогу у висоті 225,000,000 дол. на будову шляхів. Тоді також зголошено законопроєкт з вимогою признати 865,000,000 дол. щороку як допомогу для стейтів у перебудові й розбудові „мурованих шляхів".

У згаданій конференції в Вашинґтоні взяли участь представники таких організацій, як Американське Товариство Вантажних Авт, Крайове Товариство Урядовців Стейтових Шляхів, Товариство Американських Мунісипалів, Рада Приватних Вантажних Авт й ін. Ці товариства — це могутні організації, які мають великий вплив на підшукування засобів при будові доріг, і тому до їх вимог та плянів треба прислухатися з увагою. Вони вийшли тепер з проєктом створити окрему федеральну аґенцію на взір давньої Фінансової Корпорації Відбудови, в якій федеральний уряд повинен фондами взяти участь у висоті шістдесятьох відсотків. Голова стейтових урядовців для побудови шляхів, А. Е. Джансон, видвигнув думку, що федеральний уряд повинен дати 24 більйони на перебудову існуючих міжстейтових шляхів ,а самі стейти повинні перебрати на себе направу й утримування їх .

Федеральне Бюро Публічних Шляхів вважало, що на розбудову шляхів вистачить 45 більйонів на десять років, одначе ген. Клей твердить, що ці передбачування невистачальні при теперішніх відносинах, бо щойно тепер, на підставі досвіду, можна встановити точніші цифри витрат.

Вільям Дж. Кронін, директор Товариства Виробників Авт, пригадуючи плян Айзенгавера, ствердив, що це — перше урядове признання спільної потреби розбудови федерально - стейтових шляхів. „Ми переконані, що користь з такої програми для крайової економії, для публічної безпеки і військової забезпеки далеко перевищить вкладені фонди" — заявив Кронін. До того додав ще представник незалежних установ, А. Д. Кондон, таке: „Головна дорога для перевозу людей і матеріялів на випадок нападу — це крайові шляхи".

Про те, що Америка впродовж кількох років підготовляється до необхідности розпорошення людей по всіх просторах широкої країни, говорено при різних нагодах. Після того почали писати про потребу, розміщення промислових підприємств в різних околицях країни, щоб, на випадок нападу ворога з повітря ,країна не була спаралізована у своїй промисловій діяльності. Тепер прийшла пора, щоб наладнати всебічно пляни розселення людности великих міст з уваги не тільки на воєнну, але й на суспільну небезпеку дальшого існування таких скупчень, як Ню Йорк, Шікаґо, Дітройт, Филаделфія, Бостон, Боффало, Клівленд, Лос Анджелес, Сан Франсіско й ін. Ці справи стали предметом дискусії в громадянських колах , і їх нема потреби затаювати.

Одначе, незалежно від пекучих суспільно - воєнних проблем ,винахід нових машин і способів продукції змушує провідні й відповідальні урядові та громадські чинники пристосовуватися до вимог часу. Ера розбудови залізничих шляхів скінчилася із застосуванням автобусів, як комунікаційного способу, а з цим прийшла необхідність зміни дотеперішніх примітивних місцевих і повітових доріг на стейтові та крайові розміри. Поява велетенських вантажних авт на міжстейтових шляхах стала тепер буденним явищем, — ними послуговуються великі підприємства для постачання своїх виробів в найдальші закутини країни. Цілі родини перебувають тепер постійно в дорозі, дякуючи винаходові мешкань на колесах, відомих під назвою „трейлерс".

Загальний добробут населення такий, що пересічна робітнича родина може спромогтися на закупно й утримання приватного авта, яким може виїжджати поза свою місцевість на відпочинок з кінцем тижня. Поступ у робітничих стосунках виявився в признанні необхідности щонайменше двотижневих вакацій кожного року, а це дає можливість подорожувати на дальшу віддаль, щоб побачити красу країни й відвідати історичні місця .

Коли перший президент Америки, Джордж Вашинґтон, задумав побудувати столицю над рікою Потомак, він запропонував французькому уродженцеві, герові американської революції, майорові П'єру Ль' Анфан скласти плян нового міста — Вашинґтону. Майор, побачивши місцевість над Потомаком ,так захопився її красою, що склав плян для „вимріяного міста", який здійснюється щойно в теперішньому часі — поступово.

Перехід всієї країни з колишнього фармерського стану на великоміський довершався несподівано й без наперед складеного пляну. Якщо тепер ,внаслідок загрози зруйнування цих міст, треба було б скласти плян перетворення Америки на якийсь ближче нез'ясований вимріяний сільсько - міський робітничий парк при допомозі авт, автобусів і шляхів, то ця загроза може започаткувати нову добу в житті американського народу — під умовою, що вона не обернеться на катаклізм.

ДАЙТЕ СВІЙ ВКЛАД У ПОШИРЕННЯ ПРАВДИ ПРО УКРАЇНУ! ПОШЛІТЬ СВОЮ ПОЖЕРТВУ НА ФАНД „СВОБОДИ"!

Б. Гайдарівський

НЕПРОШЕНИЙ ГІСТЬ

(Оповідання)

(12)

Нічого несподіваного у цій неприємній вістї Іван не добачував. Можна хіба дивуватись, що дядько Прокіп міг якимось чудом затриматися на волі аж до цього року? Своєрідна і розумна він людина, а до того ж залюблена в землю до втрати глузду. Прокіп Прокопович мав таку ж, якщо не більшу, можливість, як і його рідний брат, а Іванів батько, Панас Прокопович ще в юнацьких роках влаштуватись на заводі, набути гарний фах і можливо б велося йому в місті значно краще, ніж у селі. Але господарства свого злиденного він не кинув, пояснюючи свою впертість тим, що на світі є тільки два чинники, без яких людина не може існувати — це хліб і слово. Під словом він розумів усе нематеріяльне — релігію ,науку, мистецтво, і всі їхні розгалуження. До слова і його носіїв він ставився шанобливо, вважав провідників, професорів і мистців за обранців Божих, але ж і селян ставив на один рівень, бо й селяни виконували такі ж функції, — вони давали людству хліб, рівноцінний слову. І та певність своєї високої місії, як селянина, тримала Прокопа Прокоповича на кількох десятинах землі, що ледве прогодовували його родину. Ще до колективізації всі діти розсіялись по всіх усюдах, залишилась біля старих тільки одна дівчина, Мотря, що мала суху праву ногу і без милиці не могла зробити кроку. Робітників, як і взагалі мешканців міста, дядько Прокіп недолюблював, називав їх людьми з вихолощеною душею, одначе свого брата відвідував частенько, і тоді вони відокремлювались у садку або в батьковій кімнаті, пили чай з холодною м'ятою і без кінця розмовляли. Відокремлювались, щоб ніхто їм не заважав і не чув їх, особливо Іванова мати, дядькова братова: вона не розуміла міркувань Прокопа Прокоповича, вважала його за якогось сектанта, і мала підозру, що він хоче навернути її чоловіка на свою богопротивну віру. Зате батько зустрічав брата як найдорожчого й наймилішого гостя. Дядьків приїзд був для батька святом і він по-святочному одягався, просвітлявся внутрішнім світлом і на кілька день робився молодшим на багато років.

І вже за одне те, що батько любив дядька Прокопа, переймався до нього повагою і Іван. Інколи йому доводилось розмовляти з дядьком. Слухаючи його думок, що дядько висловлював їх легко й швидко, ніби заздалегідь знав, про що небіж питатиме й приготував відповіді, Іван вбачав у ньому і глибокого мислителя і наївного дивака, як це зрештою й буває серед незвичайних людей. Міркування його були дивовижні, несподівані своєю новизною і часом навіть приголомшливі своєю незаперечною логічністю. До кожного життєвого прояву він ставився так, ніби той прояв виник на те, щоб дядько обміркував його, зробив свої висновки і висловив їх людям, незалежно від того, як їх сприймуть — вороже чи прихильно.

І тепер, почувши від Віктора про те, що дядька заарештовано, Іван не здивувався. Такі люди, як дядько Прокіп, владі не бажані. Влада вимагає виконання, а не мислення. Мислити ж є кому й без нього.

Іван бачив в уяві дядька, зігнутого, з похиленими наперед широкими плечима, ніби завжди руками тримався за чепіги, бачив його великі сірі, простодушні очі, його високе чоло й блискучу рожеву лисину, згадав його рівний, спокійний голос, що вирікав істини, і Іванові зробилось ніяково ,ніби він у якійсь мірі був причетний до дядькового нещастя, чи принаймні не схотів запобігти тому нещастю.

— Яка шкода! — повернувшись до Віктора, схвильовано мовив Іван. — Дядько Прокіп — це ж своєрідний Сковорода. Дай такій людині освіту, і ми б мали визначного філософа.

— Не дав Бог жабі хвоста, а то б вона всю траву потолочила, — глузливо сказав Віктор. — Досковородився наш дядько. Дивуюсь, що мало йому дали. Він і десяти років вартий.

— А чого ти з такою злістю про дядька говориш? — вражений братовим тоном, запитав Іван. — Дядько Прокіп — чудесна людина, а до того ж і наш кревний родич. Такими людьми треба пишатися, а не зневажати й ганити.

— Таких родичів треба обходити десятою вулицею, щоб не зустрітися, — упевнено відповів Віктор. — Ти знаєш, що то за тип? Ти знаєш, що він наробив?

Віктор запалив цигарку. І поки горів сірник перед його обличчям, Іван устиг помітити, що у брата були збуджені злі очі. „Чого він лютує?" — подумав Іван і спитав: — То що ж наш дядько наробив страшного?

— Ще й під час колективізації баламутив селян своїми ідіотичними міркуваннями. Баламутив ,поки побачив, що непереливки, а тоді тихенько з жінкою, кривою донькою і коровою втік до радгоспу. Там мав когось знайомого, чи не директора .Дали йому притулок, і сидів би собі тихенько. Адже знає кіт, чиє сало з'їв. Так ні, і в радгоспі за старе взявся. Горбатого могила виправить. Почав агітувати проти радянської влади. Дзуськи! Всюди буває край! Носив вовк, понесли й вовка.

— Але ж, Вікторе, це ж самі голі слова та прислів'я, — підвищеним голосом сказав Іван. — А де факти? Що погане зробив дядько?

— Ти питаєш про факти? — гримнув Віктор. — Я дядькової спілки не тримався .Тому фактів не маю. Мені досить і того, що дядько одержав п'ять років. Дурно не дадуть!

— Отакої! — мимохіть вихопилось у Івана. Це вже занадто. Якби такі нісенітниці висловлювала людина випадкова, незнайома ,тоді б Іван ще б завагався, як її назвати. Може та людина була до безглуздя наївна або жила в своїй норі, як щур, і не помічала, що навколо діється. Але ж Віктор і не надто наївний і, тим паче, не щур, а він, мов циркова мавпа, що може собі дозволити тільки те, що вимагає від неї дресувальник. І від такого порівняння Іван засміявся, спочатку тихо, ледве чутно, а далі все голосніше ,ніби його тіло лоскотав хтось пір'їнами; його сміх, схожий на ридання, розкочувався по саду, і десь у відповідь кілька разів гавкнув собака.

Віктор відсунувся від брата, вражений його несамовитим, хворобливим сміхом.

— Іване! Іване! — загукав він зворушливо.

Іван вгамувався.

— Пробач! Це нерви, — сказав він. — Це наслідки пережитого.

Зашуміли на вулиці тополі так раптово, ніби залопотіла крильми зграя наполоханих голубів. Здійнявся вітер.

— Буде дощ, — промовив Віктор.

— Хай іде, — відгукнувся Іван. — Але ти не маєш підстави ставитись так до дядька Прокопа. Припусти собі на хвилину, що наші сьогоднішні розмови хтось підслухав і доніс певній установі, та ще й із коментарями й своїми додатками. І ми ґарантовані п'ятьма роками мінімум на кожну голову окремо. Аґітація. А хіба ми аґітували один одного? Ні, брате, аґітація — поняття розтяжне. Ти ж знаєш нашого дядька не менше як я. Він усе своє життя шукав пояснень різних явищ, шукав сенсу, істини.

—То й знайшов! — зловтішно засміявся Віктор. — Котюзі по заслузі .Такі люди на світі не потрібні. Вони у нас плутаються між ногами. Заважають. Хай доживає віку на півночі. Там просторіше.

Іванове тіло почало тремтіти від холоду, а може хвилювання. Хотілось сказати Вікторові щось зневажливе, щоб він побачив себе, хто він є і як до нього ставиться рідний брат.

— Ти... ти жорстокий! — захлинаючись повітрям, вигукнув Іван.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ДОДАТОК, СТОРІНКИ МОЛОДІ, ДИТЯЧИЙ ЖУРНАЛ „ВЕСЕЛКА" — ЦЕ ПОДАРУНКИ „СВОБОДИ" ДЛЯ ВАС; НЕ ВАГАЙТЕСЬ ПЕРЕСЛАТИ СВОЮ ДОБРОВІЛЬНУ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПЛАТИ ТА СВОЮ ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"!

НА ЖІНОЧІ ТЕМИ

(Ювілейні міркування)

Рік 1954 — ювілейний рік українського жіночого руху — добігає до кінця. Даремне було б впродовж цього року шукати за статтями на тему того ювілею. Вони не появилися. Не було ні перегляду пройденого шляху ,ні підсумків успіхів. Громадянство не довідалося теж про пляни на майбутнє, хоч такі повинні бути, якщо рух є живий і актуальний. А таким український жіночий рух ще безперечно є і бути повинен. Не почули ми теж закликів до жіноцтва про масове членство в жіночих організаціях, хоч такі заклики з нагоди ювілею, а ще такого поважного як 70-ліття, були б природним явищем.

Яка тому причина? Нема про що писати, чи нема кому писати, чи може тема не цікава для загалу нашого громадянства? Чи може це звичайна жіноча скромність, яка не дозволяє про себе заговорити і себе похвалити, чи може вислід отих нездорових обставин, що тепер в жіночому секторі нашого громадського життя панують? Це останнє „може" найправдоподібніше.

Маємо три жіночі централі. Маймо цілий ряд діячок ,так з давнішої іміграції, як і з новоприбулих, що горять бажанням організувати ,провідничити, вести працю по своїм випробованим і досі виправданим методам. Є тих діячок доволі багато, найкращий на це доказ, що не змістилися вони всі в одній організації, а потворили ще дві, щоб праця йшла жвавіше. І що бачимо? Всі ті організації є дуже мало популярні серед жіноцтва. Мають мало членів і то переважно середнього і старшого віку. Молоде жіноцтво зовсім не має до цих організацій зацікавлення, залишаючи працю в них для своїх матерей і бабунь. Між тими організаціями нема духа співпраці, нема порозуміння, нема поділу роль, згл. ділянок праці. Всі роблять те саме, конкуруючи між собою і, якщо судити по вісткам у пресі, головною точкою чести і діяльности вважають міжнародні зв'язки, бо тільки про того роду оказії, не часто, подибуємо в пресі новинки.

Стан безперечно анармальний і не такого надіялися піонерки українського жіночого руху, започатковуючи його 70 років тому. Не такого надіялися теж ті всі світлі й активні громадянки, що брали в тому русі активну участь, як теж і ті великі маси членства, що горнулися до своїх організацій і вірно в них стояли, хоч обставини до праці не завжди були пригожі.

Жіноцтво в ЗДА є в тому щасливому положенні, що воно має тепер поміж собою велике число передвоєнних провідниць українського жіночого руху, з величезним досвідом у праці. Деякі з них пам'ятають часи піонерські, коли то треба було промощувати українській жіночій організації шлях через незрозуміння, недовір'я і часто навіть насмішки збоку власного громадянства до того роду роботи. Інші знову пам'ятають часи пізніші, часи буйного розквіту українських жіночих організацій, масового членства в них, часи, коли не можна було уявити собі свідомої жінки поза рямками жіночих організацій. Пам'ятають Станиславівський Конґрес і дальший буйний розквіт після нього, доки друга світова війна не припинила і не знищила всього дорібку організаційної жіночої праці. Інші знають добре про працю жіночих організацій в тяжкому переходовому періоді европейської еміґрації, ще інші в країнах нового поселення, в нових обставинах. Які прекрасні статті можна б на всі ці теми написати, який багатющий і цікавий матеріял можна б подати до передумування отим багатьом жінкам, що то зараховують себе до „політичної еміґрації", а стоять осторонь всякого громадянського життя, всякої громадської роботи і своїх рідних організацій! Ті статті причинилися б у великій мірі до оживлення організаційного життя жіночих організацій. Вони, можна сподіватись, дали б краще зрозуміння, що таке український жіночий рух і яка його мета всім молодим українкам, що підросли і дозріли вже на еміґрації і не мали звідки набрати респекту і пієтизму до того незнаного руху. А „відмолодження" українських жіночих організацій, зацікавлення жіночим рухом молодого покоління є конечне, якщо той рух має мати перед собою майбутнє, якщо він має жити не тільки споминами про своє гарне минуле, але має і далі відігравати в нашому громадському житті відповідну ролю.

Мовчанка жінок з нагоди 70-річного ювілею українського руху тим більше вражає, що в тому році не лише жінки святкують свій ювілей. Цілий ряд установ і організацій обходять свої ювілеї, як от УНСоюз, УСС-и, Українська Дивізія, УПА й інші. Всі вони стараються щось про себе сказати і написати, всі стараються підкреслити свій вклад в скарбницю національного життя, підкреслити свої заслуги. Зорганізоване українське жіноцтво може з піднесеним чолом глянути в вічі громадянству. Воно має про що писати і чим пишатися. Мовчанка в цій справі є шкідлива..

СУА в Ню Йорку об'єднав деякі жіночі організації і секції в комітеті для вшанування 70-річчя українського жіночого руху Академією, а МСУ уже заповів свою Академію з цієї нагоди на 30-го жовтня. Безперечно, Академія є потрібна, як завершення святкувань. Коли, одначе взяти до уваги обмежені рямці Академій і невелике число слухачів — вони ніяк не можуть бути вистарчаючою формою відзначення такого поважного ювілею. Треба писати, публікувати, а найважніше треба всім жіночим організаціям зговоритися не тільки для академій, але в першу чергу для праці і співпраці. Тільки це могло б бути гідним відзначенням ювілею і тільки це було б гідною поставою, яка дала б прекрасні наслідки для українського жіночого руху.

М. Луців

70-ЛІТТЯ ПРОФ. ІВАНА ТРУХЛОГО

Дня 19 вересня 1954 р. родина, знайомі та друзі відсвяткували скромно 70-ліття від дня народження проф. І. Трухлого.

Проф. І. Трухлий народився в Згуровці на Полтавщині, де його батько був учителем. Гім-

Проф. І. Трухлий

назію покінчив у Києві. Потім покінчив факультет фізики і математики при Володимирськім Університеті. Студіював музику на Консерваторії в Києві, згодом був директором гімназії на Демидівці, який то пост передтим займав його батько. Під час праці в гімназії був дириґентом хору при Жіночій Академії та при Університеті. Пізніше став членом репрезентативного хору під проводом О. Кошиця, його касирем та членом Управи. З хором Кошиця об'їхав майже цілу Европу. Відтак доля кинула його на Карп. Україну, де від 1922 аж до 1939 працював як професор в Українській Торговельній Академії, спершу в Ужгороді, а потім у Мукачеві. Проф. І. Трухлий вповні зрозумів тугу найменшого брата, зустрічаючись з учениками, що походили з-під солом'яних стріх, та шукав того євшан-зілля, яким можна б було формувати його душу, мостити йому шлях до національної свідомости та любови до всього рідного. Тим „євшан зіллям" був зорганізований ним хор, що манив своїм чаром кожного, хто бодай раз чув його виступ. Так постав хор при Укр. Торг. Академії, що широко прославився в краю.

Майже весь час проф. Трухлий, крім викладів та приготовлення кілька підручників з математики, що заповняли прогалини та недостачі у підручниках в Академії, віддався освідомлюючій праці. Не тільки студіююча молодь, але й село відчувало вагу його праці та горнулось, щоб почути на концерті свою пісню. Приходили: долиняни в чисто европейському вбранні, приходили верховинці в білих холошнях, приходили гуцули в кресанях та врешті приходила й інтеліґенція як своя так і чужа. А проф. І. Трухлий дуже вміло укладав свої концерти. Переплітав церковні пісні з свідськими. І так ви, побувши на концерті, мали перед собою незабутні образи: І Свят. Андрея з Хрестом в руці, як благословив київські гори, і Матір Божу, що опікувалась козаками. Перед нею клячали вони, вибираючись у похід на ворога, пороги та хвилі Дніпра, чайки та розбурхане Чорне море, і турецьку неволю. Ви бачили історію. Історію в образах, що не скоро забувається. А далі: перед вами немов у фільмі хлопці з дівчатами слухають старого кобзаря, і вічно весела Гандзя та карпатські гуцули з своїми коломийками. Так минає 3 години, а вам здається, що це мить мов блискавка, перелетіла перед вами. Вам вірити не хочеться, що це вже кінець, а публіка плеще та не пускає дириґента зі сцени. Плещуть сильні мускулисто - мозолисті руки, відчувши красу та пізнавши свою історію.

Так то робив освідомлюючу працю проф. І. Трухлий, якої так дуже було треба. Доля не дозволила йому лишитись, щоб в старші роки любуватися співом соловейка, жайворонка та вічно-зеленими горами, ловлячи риби в Латориці. Найбільшим відпочинком для нього було, коли після вдалого концерту або викладів у школі, міг сісти над берегом Латориці з великим пужальном у руці та ловяти пструги, любуючись природою. У 1939 р., тікаючи від мадяр, з цілим гуртом молоді, під стрілами ворожих куль, перейшов до Словаччини та опинився у Братиславі. Тут викладав у Торг. Академії і знову зорганізував хор, який додавав сили тим утікачам, що опинилися в Словаччині, а крім того показував чужинцям наш скарб, нашу пісню. Хор співав у радіо, в церкві та на концертах. Проф. І. Трухлий їздив із своїм хором по цілій Словаччині. Тут він працював до 1945 року, а коли фронт зачав близитись ,то виїхав до Німеччини, до Авсбурґу. Там він викладав у гімназії, доїздив на виклади до Економічної Високої Школи, до Мюнхену, де організував хор студентів, що вславився по цілій Баварії. З хором він їздив не тільки по таборах, але співав і для американського війська та німців в різних репрезентативних залях Німеччини, де робив добре ім'я українцям. У Німеччині хор став знову тим „євшан-зіллям", що додавав сили перебути тяжкі хвилини по різних таборах, коли велика частина українців жила тільки сьогоднішнім днем, незнаючи, що принесе завтра, до яких таборів знов їх перекинуть. Вони ж котилися як перекоти-поле без свого пляну та хотіння.

В 1950 році проф. І. Трухлий приїхав до ЗДА. Тут знову веде хор при церкві Святої Тройці.

Жонатий з визначною членкинею колишнього хору Кошиця, Катериною Здорич Здориченко, має двох синів лікарями. Один з них тепер у Кореї.

Це скромний спомин про працю проф. І. Трухлого. За працю над українською молоддю бажаємо проф. І. Трухлому доброго здоров'я та можности працювати ще довго на користь України.

Д-р В. В. Сірмянський,
колишній студент.

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою добровільну доплату до передплати „Свободи" та свою пожертву на фонд дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 9.

М. Чайківський, Ню Йорк	$10	А. Билов, Бінґгемтон	2
М. Антоняк, Шікаґо	10	В. Бошко, Шікаґо	2
М. Макарчук, Ню Йорк	10	М. Добровольська, Нюарк	2
Крамниця Олимпія Лікерс, Ню Йорк	10	І. Шавінський, Гемтремк	2
П. Пуцило, Шікаґо	5	І. Іваницький, Кантон	2
Г. Недільський, Коговз	5	В. Якимчук, Бруклин	2
І. Заблоцький, Шікаґо	5	В. Домарадзкий, Монтреал	2
Ю. Манастирський, Аліквіпа	5	І. Дибель, Дітройт	2
І. Банах, Филаделфія	5	І. Кулік, Алтуна	2
Н. Н., Вудсай	5	Я. Дубляниця, Шікаґо	2
Д-р Б. Филипчак, Толідо	5	Ю. Луканик, Делвін	2
Ю. Присташ, Йонґставн	5	М. Ґубернович, Джанставн	2
А. Бойко, Колорадо Спрінґс	5	К. Бахурська, Шікаґо	2
Е. і М. Кульчицькі, Н. Й.	5	М. Ляшенко, Шікаґо	2
М. Еськов, Менвіл	5	А. Балько, Клівленд	2
Н. Черевайко, Шікаґо	5	П. Шевчук, Ватервліт	2
Д-р Роман Смик, Брейвуд	5	П. Ленчук, Асторія	2
Н. Н.	5	С. Наконечний, Нюарк	2
Н. Ярема, Плейфілд	5	о. О. Мицик, Шікаґо	2
В. і І. Дюги, Филаделфія	5	Т. Стеценко, Шікаґо	2
П. Грицелик, Шікаґо	4	Т. Коцур, Йонкерс	2
І. Харамбура, Филаделфія	4	І. Фурик, Трентон	2
о. М. Мостенський, Пасейк	3	Е. Білецький, Ню Йорк	2
Н. Галичин, Бронксвіл	3	Д. Біґановський, Клівленд	2
Ф. Задорожний, Гінсдейл	3	В. Басюк, Филаделфія	2
М. Кобилянський, Ню Йорк	3	М. Кравчук, Вілкс-Бері	2
Н. Шіпіло, Шікаґо	3	Ю. Мазурик, Ню Йорк	2
М. Токар, Рочестер	3	В. Шурак, Ансонія	2
С. Блаховський, Честер	3	Н. Кравчишин, Вілмінґтон	2
В. Семенович, Коговз	2.50	Т. Пушкар, Нюарк	2
В. Кушнір, Коговз	2.50	С. Кіт, Бінґгемтон	2
І. Галій, Ню Маркет	2.50	М. Циц, Акрон	2
Х. Кікта, Клівленд	2.40	В. Шембель, Бінґгемтон	2
М. Дольний, Парма	2	Н. Чаплинська, Бріджтон	2
І. Ошуст, Лінден	2	П. Сапун, Нюарк	2
В. Васильків, Нюарк	2	Н. Н., Шікаґо	2
В. Ільницький, Амстердам	2	М. Богач, Шікаґо	2
С. Сипливий, Амстердам	2	В. Кричка, Шікаґо	1
І. Сороковський, Ютіка	2	о. В. Левицький	1
В. Лизун, Бентон Гарбор	2	С. Бучинський, Скрентон	1
В. Панасенко, Трентон	2	М. Кец, Балтімор	1
В. Максимюк, Бріджпорт	2	М. Богдан, Ню Йорк	1
М. Дяків, Трентон	2	А. Холевка, Гемтремк	1
Г. Н. Балас, Ню Йорк	2	І. Фаль, Монесен	1
П. Ткачук, Шікаґо	2	М. Кривокульська, Елизабет	1
О. Бакай, Филаделфія	2	С. Тимків, Флошінґ	1
С. Женецький, Йонкерс	2	П. Довгань, Шікаґо	1
О. Кудрик, Йонкерс	2	В. Рипчук, Ню Йорк	1
М. Шолдра, Джерзі Сіті	2	П. Олехвір, Геридон	1
Я. Олексишин, Гартфорд	2	Н. Мороз, Филаделфія	1
М. Малиновський	2	П. Стахів, Перт Амбой	1
Р. Книш, Филаделфія	2	А. Кучмар, Летгам	1
А. Михайлова, Перт Амбой	2	М. Черній, Гемтремк	1
П. Омелян, Филаделфія	2		$ 300.90
І. Урбан, Вотервліт	2	Раніше проголошено	1.158.81
Г. Захарко, Филаделфія	2		
І. Керницький, Ню Йорк	2		
о. В. Булавка, Балтімор	2	Разом вплинуло на фонд „Веселки"	$1,459.71
М. Юркевич, Филаделфія	2		

УКРАЇНСЬКА ДИТЯЧА ПРЕСА

„Стає на ноги дитяча преса, насамперед львівський „Дзвінок" (1890-1914), що набрав великої ваги під редакцією Катрі Гриневичевої і Константини Малицької, а далі також виданий Оленою Пчілкою в Києві місячник для дітей „Молода Україна" (Київ, 1906-14)" — знаходимо згадку в 13-му зшитку „Енциклопедії Українознавства". Так ось вже 64 роки тому появився був перший український дитячий часопис, як доказ, що зараз після відродження українськгоо національного руху в другій половині минулого сторіччя в Галичині — настало зрозуміння ваги рідного часопису для дітей і підростаючої молоді. Не знаємо, чи в розправі В. Ігнатієнка „Історія української преси та її вивчення" з 1924 р. та особливо в найбільш вичерпних працях А. Животка „Українська преса" з 1934 р. й „Українська преса за 100 років" з того ж часу виділено історію української дитячої преси в подано її подрібно, бо не маємо тут тих видань. Про початкові українські дитячі часописи писав Василь Сімович у „Житті і Знанні" з 1934 року у статті п. Н. „15 років „Світу" Дитини". Дальшою згадкою про дитячу пресу в згаданій „Енциклопедії Українознавства" є названня трьох дитячих часописів, що появились зараз після вибуху революції в Україні в 1918 році. „Каменярі" і „Волошки" в Києві та „Юнак" у Переяславі. На найвищому рівні стояла українська дитяча преса в Галичині між двома світовими війнами, а з-поміж усіх видавців дитячої літератури мабуть таки на першому місці треба поставити Михайла Таранька, який в 1919 році заснував славний дитячий журнальчик „Світ Дитини", що виходив аж до 1939 року. Для дітей старшого віку і молоді М. Таранько видавав „Молоду Україну" й бібліотеку окремих книжечок для дітей і молоді. Іван Тиктор видавав у свому видавництві „Українська Преса" дитячий журнальчик „Дзвіночок" під редакцією Юри Шкрумеляка,а церковні кола у Львові видавали від 1922 року журнал „Наш Приятель". Незалежно від тих часописів розцвіла була пластова література з журнальчиками й книжковими виданнями. Під час останньої війни Українське Видавництво (Краків-Львів) видавало під редакцією Б. Гошовського дитячий журнал „Юні дні", а для молоді виходила тоді „Дорога" під ред. Юрія Старосольського. Большевики, які спеціяльну вагу прикладають до виховування нових поколінь в дусі своєї ідеології, затроюють молоді душі від наймолодших років своїми окремими дитячими й молодняцькими часописами. Вони видавали (й мабуть тепер видають „Барвінок", „Комсомолець України" й інші т. п. часописи.

„Веселка", що її почав видавати Український Народний Союз при „Свободі", нав'язує до славної традиції „Дзвінка", „Волошок", „Світу Дитини", „Дзвіночка" й „Юних Днів". Вона заповняє ту прогалину, яка була в українській пресі по цьому боці залізної заслони: тут була й тепер буйно розцвила преса політична, літературна, гумористична, свої окремі журнальчики видають різні організації, але загально-дитячого ще, на превеликий жаль, не було. Не тому, що його не треба було, а тому, що його видання вимагає окремого видатку, що його мусять нести батьки дітей. Це той рід часопису, який має „посередніх" передплатників і залежить від доброї волі та зрозуміння тих „посередніх" покровителів дитячої преси, якими є старші, що є відповідальні і за будучність нації та її духове обличчя.

І. К.

З наших буднів

НА КОНҐРЕС ДО ФИЛАДЕЛФІЇ

Евхаристійно-Марійський Конґрес у Филаделфії. Пише преса, говорить радіо, розповідають люди. Прислухуюся до громадки молодих людей, що вибираються на цей Конґрес:

— Ну, щож, їдемо на прощу до Филаделфії? — розпочав розмову молодий студент-футболіст.

— А вам не пошкодило б і пішки перейтись — защебетала гайскулістка.

Слухаю тої безжурної розмови і мимоволі пригадуються часи, що їх ці молоді люди не знали, бо й не могли знати, бо тоді ще їх на світі не було, як їхні матері, чи бабуні ходили на прощі до незабутніх відпустових місць далекої нашої Батьківщини...

Зарваниця... Милятин... Краснопуща... Назви, що вбилися мені в тямку ще в ранньому дитинстві, бо туди ходили прощани з моїх родинних сторін. На голубому екрані дитинства ще й сьогодні бачу ті, залиті сонцем і припорошені пилюгою дороги, що ними тягнулися безконечні валки — на відпуст до Краснопущі.

Процесії з розвіяними на вітрі хоругвами попереду одної з них іде воєцьким кроком о. К., якого потім замордували червоні партизани, дівчата в стрічках і квітах несуть образ Пречистої, машерують хори, церковні й читальняні, йдуть Марійські Дружини, організації „Орлів" і так багато прекрасної нашої молоді, пишного квіту, так нещадно потім скошеного двома безпощадними косарями: Гітлером і Сталіном.

Дівчата, звичайно, несли парадні черевики, чи мештики під пахою, або в хустці на плечах, а йшли на відпуст босі і таксамо босо верталися додому. Довгі-довгі сліди їхніх стіп так яскраво ввижаються мені на пільних доріжках серед золотистого лотаття і купин незабудьків...

А ці, спечені на сонці лиця й з а ч е р в о н і л і від перевтоми очі й білі намітки матерів, чорні очіпки дрібних-сивих бабунь... Горесні, українські матері, ногей своїх не досипляли, рук і ніг не чуючи від важкої праці, говіючи, без рисочки хліба, ви йшли цілими милями до святих місць, щоб там, перед чудотворними іконами вимолити кращої долі вашим дітям...

Наш студент-футболіст і наша гайскулістка про це, очевидно, не чули, не знають, а якщо й котре, припадком читало Богдана Лепкого „До Зарваниці", то це вже для них така далека екзотика... може й навіть приємна, бо, все ж таки, рідна.

За те, може, в її серці залишить тривалий слід ця величава маніфестація відданости українських душ Покрові Богоматері.

Може ця проща збереже її для Рідної Церкви й Народу?

Ікер.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ВП.Шановний Пане Редакторе!

Прошу ласкаво не відмовити мені помістити у Вашій газеті таке моє вияснення:

У звітах і дописах, що появилися в українській пресі з приводу Торонтського з'їзду діячів української літератури і мистецтва, не зовсім точно представлено справу організації нового об'єднання мистців — „Світова Асоціяція Українських Мистців".

Переважно потрактовано цю справу, як доконаний факт. Засновано, мовляв, САУМ, обрано його правління і навіть названо моє ім'я, як голову об'єднання.

У дійсності ж усе то виглядало інакше: справу згаданого об'єднання, як також його с т а т у т, було запропоновано з'їздові лише як ідею і проєкт, виходячи з того заложення, що з'їзд не буде мати вистачально часу на нормальне обговорення справи, а рішати речі такої важливої натури не гаразд протягом хвилин. Ходило лише запитати з'їзд про його принципову думку у цій справі, як також запропоновано окрему комісію, яка б цією справою зайнялася і підготовила її для її реалізації в майбутньому.

Сливе одноголосним голосуванням (за винятком одного голосу) цю пропозицію прийнято і одобрено, як також вибрано таку комісію у складі шости осіб... (Правління, за проєктом статуту, мало б складатися зі семи осіб). Але при тому не було сказано, що та комісія має зватися правлінням, а вже й поготів не було визначено ніяких її функцій, а тим самим ніхто мене не питав про згоду, і я такої нікому не давав, бути головою комісії, ніхто мене до цього не уповноважнював і я себе таким не вважав і не вважаю. Усе ж, що появилося про це у пресі, є чисто особистими припущеннями дописувачів, які не опираються на дійсність речі, що я і хочу довести до відома всіх тих, які цією справою можуть цікавитись.

З пошаною,
Улас Самчук.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтською пресою).

У КИЇВСЬКОМУ ІСТОРИЧНОМУ МУЗЕЇ

Як повідомляє радіо-Київ, при Київському Історичному Музеї відкрито новий відділ, присвячений 300-літтю „воз'єднання" України з Росією. У великій залі виставлено 150 „подарунків" Українській ССРй від інших совєтських н а ц і о н а л ь н и х республік. „Старший брат" подарував музеєві герби УССР і РСФСР, виготовлені з уральських самоцвітів. Новий відділ музею повсякчас пригадуватиме українським відвідувачам про поневолення Москвою їхньої Батьківщини.

ПОЧАЛИ ЗБИРАТИ ЦУКРОВІ БУРЯКИ

По колгоспах і радгоспах України почали збирати цукрові буряки. Перший цукор з нового врожаю буряків виробили цукроварні Зарожанська Чернівецької области, Корецька і Бабино-Толохівська Ровенської области. Незабаром український цукор широким потоком поплине до Москви.

ПОРОДИЛА ТРІЙНЯТА

Дружина робітника Христинівської машино - тракторної станції (Київщина) Лемешука — Марія Лемешукова породила троє дівчаток. Аня, Наталка й Таня цілком здорові й нормально розвиваються. Цим разом київське радіо не згадало, що „тільки в умовинах щасливого й радісного життя в Совєтському Союзі", можуть родитися трійнята.

АНТИРЕЛІҐІЙНА ПРОПАҐАНДА В ЧЕРНІВЦЯХ

„Товариство для поширювання політичних і наукових знань" зорганізувало в Чернівцях т. зв. молодечий лекторій, де українську молодь змушують слухати лекції на антирелігійні теми. Як видно з совєтської преси, останнім часом по всьому Совєтському Союзі особливо посилився наступ проти релігії. Київські часописи повні вісток, в яких о с у д ж у є т ь с я комсомольців, що ходять до церкви, вінчаються церковним шлюбом і ін.

• ПРАЦЯ • • HELP WANTED—MALE •

Machine Designer

щонайменше 5-річний досвід при автоматичних машинах.
STANDARD TOOL & MANUFACTURING COMPANY
738 Schuyler Avenue, Lyndhurst, N. J.
Голоситись 8 a.m. до 4:30 p.m. від понед. до п'ятниці

KENNEL MAN
Самітний.
Праця на цілий рік.
$55 тижнево
Телефон:
SUNSET 5-4079

Продаж товарів славних марок. Розпічніть свій власний бизнес без вкладу готівки продаючи різні приряди, біжутерію, годинники, домаш. товари, забавки, дарунки, своїм приятелям, співпрацівникам, сусідам і домовласникам. Всі національні вироби є оголошені в новім кольоровім каталозі 1955 р., який на бажання висилаємо даром з листою гуртов. цін. Замовлення висилається до 24 годин. Виставова заля відкрита щоденно 9-6, у вівтор. до 9 P.M. Вільне паркування.
MAXWELL DIST. CO., INC.,
161 Washington St., (S.) Newark, New Jersey

ЗАВІДУВАЧ ЯРИННОЇ КРАМ. До малого самост. склепу. Мусить мати добр. досвід, рекомендації, добр. вигляд. Стала праця. Добра платня. Присмні умовини праці. Голос. особисто:
BOULEVARD MARKET
251-14 Northern Blvd., Little Neck
Phone: BA 9-1266

T. V. SERVICEMEN
Праця поза фабрикою. Досвід. Потрібне авто. Добра платня. Голоситись:
SIRTRON T. V. SERVICE
5322 Roosevelt Ave., Woodside
Phone TW 8-8182

СУПЕРІНТЕНДЕНТ
(подружжя)
до апартаментового дому в N. Y. Механічні здібності. Олив. огрівання, #6. Incinerator. 4-кімн. мешкання. фронт. на голов. поверсі. Добра платня.
Телефон RE 9-8779

AUTO BODY FENDERMAN
Стала праця.
Добра платня.
Голоситись:
5-28 — 49th Avenue
Long Island City
Phone RA 9-9673

О. Котанського
БАТЬКИ І ДІТИ
Драма з народного життя на 5 дій.
Ціна 25 ц.
Можна набути в книгарні „Свободи":
"SVOBODA"
81-83 Grand Street,
Jersey City 3, N. J.

• HELP WANTED—COUPLE •

ПРАЦЯ
для саміт. жінки або одруженої бездітної. За поміч молодій мамі з 3-ма донечками і поміч в хаті дістане заплату плюс 3-кімн. модер. мешкання на великій фармі в горах в окрузі Hunterdon. Муж може дістати тимч. працю як "handyman" і т.д. 40 хвилин до Трентону. Писати або телефонувати.
BROOK HOLLOW FARMS,
Sergeantsville, N. J.
LAmbertville 2-0937-J-1.

• ПРАЦЯ •
• HELP WANTED FEMALE •

ПОТРІБНО ДІВЧИНИ
до канцелярійної праці, тільки в суботи. Праця на цілий рік.
Телефон:
SUNSET 5-4079

ЖІНКИ
до праці у фабриці паперових торб. Стала праця. Можна заробити до $1.25 на годину. Всі користі. Голоситись:
CROMWELL PAPER CO.
812 Jersey Ave., Jersey City

ГОСПОДИНЯ
спання на місці у власній кімнаті в домі на Long Island. 3 дорослих дітей. За ближчими інформаціями телефонувати: (
LA 5-6326 або LA 8-5118

ДІВЧИНА
— молода, чиста, що любить діти.
Без варення. Власна кімната, лазничка і T.V. Звичайна домашня праця. Анг. мова неконечна. Початкова платня $45.00 тижнево.
GReat Neck 2-5181

ГОСПОДИНЯ
Спання на місці. Мусить любити діти. Звичайне варення. Всі електричні прилади. $150 місячно. Мусить говорити по-англійськи. Присмна домашня атмосфера.
Телефон CA 8-9434

ДОМАШНЯ РОБІТНИЦЯ
на 3 дні в тижні. (Без прання). Всі електричні прилади. Добра платня. Присмний дім в Long Island.
Телеф. (collect)
Manhasset 7-1353
(рано або вечорами).

ДОМАШНЯ РОБІТНИЦЯ
Звичайне варення. Спання на місці — власна кімната. Мусить любити діти. Всі елекр. приряди. Приймається новоприбулих. Присмна домаш. атмосфера.
Телефон: Larchmont 2-4964

Спорт

УСК НЮ ЙОРК — МАКАБІ 5:2 (2:1).

Ню Йорк, 10 жовтня. — У 3-іх змаганнях за мистецтво Нац. Ліґи, УСК Н. Й., ослаблений браком Банаха, Сєранта і Цьолка, переміг певно і заслужено свого противника — жидівську дружину, яка цього року вперше змагається у групі дружин Нац. Ліґи.

В дружині УСК-у помічається останіми часами велику поправу форми у всіх змагунів, як також деяку зміну в способі самої гри — введено частинно провідну думку і застосовано до сильної фізично, а слабої технічно дружини противника гру — „примітивної шахівниці".

У висліді цього, гра була гарна і цікава, з багатьма підворітними моментами.

В першій половині гри, УСК мав незначну перевагу, здобуваючи двоє воріт зі стрілів Арндта. У другій зате, перевага зростала з кожною хвилиною так, що троє воріт (Арндт — 2 і Павлюк — 1), є замалим її віддзеркаленням. Коли із сильнішим противником піде так далі — можемо числити завжди на успіх.

УСК ІБ — Чіляно 1:1.

ад.

ТРИЗУБ — АЛЛЕНТАВН 2:1 (0:1)

Филаделфія, 10. жовтня. — Тризуб в повному складі без д-ра Павлічки. Ворота для Тризуба здобули: Чижович в 55 хв. і Прунько в 75 хв. Глядачів коло 200. Суддя вдоволяючий.

Другі з черги мистецькі змагання принесли Тризубові дві цінні точки і четверте місце в табелі. Тризуб ці змагання заграв навіть дуже слабо, коли порівняти до минулих. В першій половині мали перевагу легку гості, які стартом та швидкістю легко добивались до святині Варварука. Однак брак викінчення під воротами не дозволив їм примістити м'яч в сітці. Маючи більше з гри однак таки змусили нашого воротаря до капітуляції і закінчити першу половину станом 1:0 в свою користь.

В другій половині наші дещо поправились, почали грати долиною і це дало їм можність частіше перебувати під воротами противника. Мимо цього гості також не спочивали на лаврах, але всією парою старались підвищити вислід. В гарній комбінації Чижович діставши м'яч, спрямовує його до воріт і вирівнує. Вирівнання спричинює живішу гру і зі стрілу Прунька ми провадимо 2:1. Обі сторони хотять вийти з грища з точками і тому за кождий м'яч йде завзята боротьба. І противник і наші не використовують догідних позицій. Свисток судді закінчує цю завзяту боротьбу.

П. К.

СІЧ — МІЛЯНО 8:1 (5:0) (Товариські змагання).

Елизабет, 10-го жовтня. — Вільну від змагань за мистецтво неділю використала Січ на тренінґ, запрошуючи на тов. змагання дружину з Гобокен, яка з Істерн Дістрікт Ліґи перейшла тепер до нижчої Ліґи стейту Ню Джерзі. Своєї марки сильнішої дружини гості тут не потвердили.

Тільки кілька хвилин пішло на те, щоб січовики пізнали, з ким мають до діла, а потім перебрали всеціло „ініціятиву в свої ноги" і цілу першу половину Гевко не мав ні одного стрілу на ворота. Січ грала технічно добре, не було в ній слабого місця, тоді, як противник міг похвалитися тільки швидкістю.

В другій половині, коли січовики чомусь трохи попустили, гості пробували частіше щастя, але тільки раз воно їм усміхнулося. Вислід міг бути і двоцифровий до зера.

Ворота здобули: Сохан 3, Вітюк2, Столяренко, Федишин, Понось по одному.

На наступну неділю, Січ грає в Іст-Нюарку проти Іріс.

яз

КНИЖКА Й ЧАСОПИС — НАЙНЕОБХІДНІШІ РЕЧІ В ДОМІ КУЛЬТУРНОЇ РОДИНИ

Посмертні Згадки

✝

ЄВА ШУШНІН, членка Т-ва ім. І. Франка відд. 103 в Мілвокі, Віск., померла 30-го вересня 1954 р. Покійна походила зі села Тершівничі, п. Сколє, Галичина. Полишила в смутку мужа Андрія, 2 синів, 2 дочки і 2 внуків. До Союзу вступила 1923 р. Похорон відбувся 2-го жовтня з церкви St. John в Racine, Wis., на цвинтар Голі Крос. — В. Й П.!

К. Геррис, секр.

СТЕФАН ВЕЛИКАНОВИЧ, член відд. 190 УНСоюзу в Неорія, Ілл., помер 29-го вересня 1954 р., в 59 р. життя. Покійний походив з Галичини. До Союзу вступив 1930 р. Оставив сестру Катерину, брата Григорія. Похорон відбувся 4-го жовтня при участі Родини, Членів Т-ва та Знайомих. — В. Й. П.!

Т. Нагач. секр.

ІВАН ПЛУГОВСЬКИЙ, член Т-ва „Любов" відд. 370 У. Н. Союзу в Ню Гейвен, Конн., помер 5-го жовтня 1954 р. Покійний полишив доньку Ольгу, 2 братів, 2 сестри і 2 правнуків. Похорони відбулися з церкви св. Арх. Михаїла при участи 3 священиків, Родини, Членів Т-ва і Знайомих. Похований на цвинтарі св. Лаврентія. — В. Й. П.!

В. Гіна, секр.

• REAL ESTATE •

DONGAN HILLS
7-кімн. мур. дім. Зовсім відокремлений, підвал, ґараж на 2 авта. Паров. огрівання, 1/3 акр. вироблена площа, коминок, 2 тераси, патіо, 3 лазнички, сітки, венец. заслони. 3 кімн. апарт. місячно $125. 20 хв. до St. George. Низькі сплати. Можна зараз зайняти. $27,900.
DO 6-4622J

• MISCELLANEOUS •

MAMBO IN 3 HOURS
also Tango, Rumba, Waltz, Foxtrot, etc. Beginners-Advanced, Men, Women, Teen-agers
Private Lessons—Classes—Socials; Day-Eve
Try a ½ Hour Private Lesson $1
LE QUORNE DANCE STUDIOS
5 W. 46 ST. Ground Fl. JU 2-0447 10-10 P.M. Sat. & Sun. 2-8 P.M.

Килими — продаж і обслуга. Чищення — закладання килимів на місці від стіни до стіни. — **Направи — переховування** — Встановлювання без прибивання. Найкраще виконання. Wool, cotton, rayon broadloom. — Дуже помірковані ціни найкраща якість.
TRU - TONE
Phone Yonkers 8-3550

ORGAN & PIANO MAINTENANCE
Церковні контракти. Досвід настроювання піян.
$6.00 за піяніно
$7.50 за фортепіян.
Помірковані ціни направи всіх родів піян.
OSCAR M. WILLIAMS
122 N. 5th Ave., Mt. Vernon
Tel. MO 7-9014

MAIN ST., East Orange, near Garden State Parkway. — 10 кімн. дім з авдиторією в заді на 300 осіб, чудова площа на паркування 100x100. Ідеальне на прив. школу або церков. Т-ва, гуртівні, обез. компанії, медич. центри. Зараз до зайняття. Продаж або винайм, або можна поділити. За посередництвом. HUmboldt 2-5051.

• MISCELLANEOUS •

Dan & Paul
Першорядний фризієр спеціяліст.
9716 THIRD AVENUE
Tel. SH 5-2130

$1
AL 4-5059
звичайно протягом одної години.
+ За частини і працю, за виклик до дому.
Легкі сплати. Від 9 а. m. до півночі через 7 днів.
GR 7-5391
POWER TV
Man-Bx-Bklyn-Queens

СПЕЦІЯЛЬНО НА ВЕСІЛЛЯ!
Компл. прийняття — дуже приступ. ціна $6.50 від особи.
Manhattan Cocktail
компот
Суп "Du Jour" Relish
½ печеної курки
Вульба, зел. ярина
Салата, морожене
кава, весіль. торт.
Прибране квітами.
1 бутел житнівки на кожних 10 осіб.
Включено податок, напитки, гардероба.
Резерв. місце вже тепер. Уряджуємо прийняття на кожний бюджет.
The Tramer Rest'ant
1 W. 52 St., N.Y.,N.Y.
Tel. PLaza 9-1849

Garfield

Crazy Factory Prices Attract Crowds

GARFIELD, N.J.—Crazy factory prices attract crowds at Royal Manufacturing Company of 259 Passaic St., Studio Couches, Hide-A-Beds, Orthopedic Mattresses, Sofa Beds and Bedding Accessories are slashed to rockbottom bare minimum price. $.95 for a full jumbo size factory pillow, limit 2 to a customer; $1.50 for a complete set of 6 Hollywood Legs; $6 for a Royal Deluxe Headboard in 1,000 different colors, styles and pattern combinations; Innerspring Hotel Type Mattress for $19, $8 for an innerspring wet-proof crib mattress. SAVE! SAVE! SAVE! on Simmons. Crazy factory prices will prevail for 4 more days, so HURRY! HURRY! HURRY! Open 8 to 6 daily and on Monday, Thurs. & Fri. eves. 'till 9. Royal Mattress Manufacturing Co., 259 Passaic St., Garfield, N.J. ½ mile off U.S. High. 26, Lodi Ramp.

(Advertisement

• ДО ВИНАЙМУ •

ДО ВИНАЙМУ
лікарська канцелярія.
3 великі кімнати, поміркований рент. Добре положення — в серці української дільниці, найбільшої в тім місті.
2221 Professor Ave., Cleveland 13, Ohio. — H. C. Cole.

• BUSINESS OPPORTUNITY •

ФАБРИКА ВАЛІЗОК
Давно засноване підприємство. Відповідне для спільників до $25,000.
Навчимо цілого бизнесу. Власник відходить тому продає цей досконалий бизнес.
Тел. в день OR 3-9620
вечорами GE 5-1897

МАЛИЙ РЕСТОРАН
Пов. виряд, бизнес, положення в Staten Island. Міс. рент $40 — винайм. Добрий прихід. З уваги на недугу власник продає по д. уміркованій ціні.
Телеф. власника:
TO 8-1969-W or TO 8-1278

ФРИЗІЄРНЯ
Заснов. тому 10 р. Пов. виряд, 4 крісла. Виз. положений близ. комплексу будинків і новозбудованих домів. Рент $80 — винайм. Добр. прихід. Продається з уваги на хворобові видатки в родині. Повна ціна тільки $750 готівки. Зайдіть або телеф. в кожний час. Anthonys, 9520 Avenue L, Brooklyn, N. Y.
Phone NI 9-3222

ПОШУКУЮ СПІЛЬНИКА
до ланчонети. 5½ днів в тижні. Добре положення. Винайм на 5½ р. Можна поліпшити умов. життя. Щоб приступити до цієї бизн. нагоди потрібно тільки $1,800 готівки.
Телеф.: OR 5-9689

LUCHEONETTE & FOUNTAIN
Пов. виряд. Бизнес. положення Manhattan Ave., Greenpoint, Brooklyn. $600 тижнев. оборот. Можна легко розвинути. 3 кімнати. Помір. рент — винайм. Власник продає по д. уміркованій ціні. Телеф. власника:
EV 9-9135

ПЕКАРНЯ
на продаж. Добре положення в Бруклині. Бизнес існує 10 років. Добрий прихід. Цілість $3,500.
Тел. KI 9-9312 або LO 9-3219

РОБІТНЯ СУКОНОК
Повний виряд з товаром. Биз. положення на Бруклині. Добрий прихід. Досконала нагода для доброго кравця. Власник відходить, продає по д. умір. ціні.
Тел. власника: GE 9-8028

ЧАСТИНИ ДО АВТ — РОБІТНЯ НАПРАВИ АВТ
Биз. наріжне положення. Пов. виряд. засноване 18 р. при Graham Ave., Brooklyn. Власник продає по д. уміркованій ціні з уваги на інший бизнес.
Тел. власника: EV 7-4362

ҐРОСЕРНЯ — ОВОЧІ — ЯРИНА
Наріжне положення. Добрий прихід. Низ. рент — винайм. Власник виїжджає, продає по дуже уміркованій ціні.
776 — 3rd Ave. New York City
Власник: PL 5-1940
Пишіть: Box O-13 — 11 West 42 St., New York City (Rm. 830)

AUTO GLASS & LOCKSMITH
В'їзд на 10 авт. полож. в серці автов. центру. Засноване тому 40 р. Також апартамент. Дуже відповідне для механіка, або для фахівця покривання сиджень в авті. Власник відходить, продає по д. умір. ціні.
Тел. власн.: Bensonhurst 6-8133

ЧИ РОБИТЕ ПОДРУЖНІ ПЛЯНИ?
Цей гарний готель спеціялізується у виготовленні весіль та інших суспільних нагод.
Величава заля
Вигідні фотелі
Смачне меню
Досвідчена обслуга звертає увагу на кожні подробиці.
Phone Banquet Dept. EL 5-7300
BEEKMAN TOWER HOTEL
A smart convenient location in exclusive Beekman Hill section.
49th ST. and 1st AVE., N.Y.C.

EVergreen 3-4450
FILL YOUR BINS NOW
Spring Prices In Effect
MAPLE Coal & Coke Co.
antracite FUEL OIL bituminouh
OIL BURNERS
SALES & SERVICE
72-74 Box Street
BROOKLYN 22, N. Y.
Федько Кудлак

• BOATS FOR SALE •

НА ПРОДАЖ ЧОВЕН
Evinrude 1954 р. 7½ H.P. Aquasonic
Уживана тільки 6 годин. Зі „стендом". Справжнє купно тільки за $175.00.
Телефонувати:
SH 5-4516 or HY 3-0727

ПРО НЕРВИ ТА БОЛІ й терпіння мускулів

Якщо ви терпіли колись на страшні болі нервів, які вертять і рвуть вас; якщо ви напів божевільні від нещасних болів мускулів; якщо ви дали би все, щоб дістати поміч проти тих болів і мук, які роблять вас калікою, — то поцікавтеся і послухайте дещо про лік АНТРО.

Лікарські звідомлення вказують, що та чудесна назва швидко облегшує болі від різних нервових недуг, як запалення зв'язок між мускулами, плечей, рук і ніг, або від понатяганих мускулів. Користувачі захоплено висловлюються про знамениту поміч, яку вони дістали, інколи від першого невеликого дозування.

Не терпіть даром другий день тортурів, тільки спробуйте АНТРО. Можете легко дістати цей лік поштою, написавши до KINGSLY CO., Dept. 13, Box 415, Peekskill, N. Y. Щоб мати певність, напишіть своє призвище й адресу друкованим письмом на обороті коверти. Отримаєте достатню скількість відворотною поштою, за яку заплатите листоноші тільки $3.00 плюс COD оплата. Зробіть це тепер, поки можете ще дістати АНТРО.

Ім'я ______________
Адреса ______________
Місто ______________ Стейт ___

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ПОДЯКА

Всім, що своєю участю в панахидах і в похоронах нашої Покійної Дружини, Мами і Бабусі

БЛ. П. ОСИПИ БРЕЧКА

віддали Покійній останню прислугу та відпровадили на вічний спочинок, складаємо щиру подяку.

Зокрема щиро дякуємо о. пароховi О. Томові, Вп. П-ву Панчишинам, Вп. П-ву Томасам, Вп. П-ні Марії Ковердович та Вп. П-ні Іванні Карпатіян за пожертви на Богослужби за душу Покійної, а п. Володимирові Бойкові, укр. погребникові в Бостоні, за поради і труди при улаштуванні похоронів Покійної.

Дмитро Бречка, Михайло, Віра і Христя Гриценки, — Сестри І. Коланюк і Ольга Квасниця з дочками, зятями і внучками.

Вже продаємо!
КИШЕНЬКОВИЙ КАЛЕНДАРЕЦЬ на 1955 Р.
стор. 64, а ціна всього 25 ц., або 4 за $1.00.
і **СТІННІ КАЛЕНДАРІ на 1955 р.**
релігійні і світські, 3 штуки за $1.00.
Замовляйте і шліть належитість до:
"HOWERLA", 41 E. 7th St., New York 3, N. Y.

НАДЗВИЧАЙНИЙ, ВИЙМКОВИЙ ВИПРОДАЖ!
ПРАВОСЛАВНІ ХРЕСТИКИ 14 карат.
від $3.00
ЖІНОЧІ ГОДИННИКИ 14 карат., 17 каменів
$19.50
ЗОЛОТІ БРАСЛЕТИ 14 карат.
$1.25 за грам золота.
Також на складі годинники марки
OMEGA, CYMA, LONGINE, DOXA, TISSOT
Прийдіть і переконайтеся, що наші ціни є найнижчі.
Слухайте наших оголошень на радіоавдиції П. Задорецького кожної неділі від 10:15 до 11 год. ранку на станції WBNX хвилі 1380,
і щоденної радіоавдиції П. Мельника від 1:30 до 2 попол., і в неділю від 7-8 рано на станції WHOM на хвилі 1480.
Universal Watch & Radio Co.
201 EAST 14th STREET, NEW YORK 3, N. Y.
Tel.: GR. 3-2420
Власник Н. Ю. ПІКЕНС

ЯКЩО ВИ ЗАЦІКАВЛЕНІ У КУПІВЛІ
ФАРМИ
та хотіли б її мати серед новозорганізованої української колонії,
то пишіть по інформації в цій справі на адресу:
VIC'S FARM AGENCY,
113 W. Division St., Neillsville, Wisconsin
(Phone 333)
Збільшуйте нову УКРАЇНСЬКУ КОЛОНІЮ, яка складається на сьогоднішний день з 20 новоприбулих українських родин. — Листи в цій справі можна писати в українській мові.

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В СВОБОДІ!

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ ФУТЕР у Фірмі
ВУЙКІВ і КОПЕЦЬ

Маємо на випродажі купиці: камінні і лісові мінки і соболі. Дешеві ціни. Виконуємо на замовлення елегантні футра, з найкращого ґатунку шкірок. Переробляємо всякі футра на найновішими фасонами. Приймаємо до переховування на літній сезон. Достава на місце.
Wujkiw & Kopiec, Inc.
Mfg. FURRIERS
111 E. 7th ST., N.Y. 9, N. Y.
Tel.: SPring 7-8710

• MISCELLANEOUS •

ШЕНШИЛІ
2 пари — 2 молоді пари NBCA
Реєстровані: $1,200.
North Road: West Point Pleasant, N. J. — Or Best Offer:
200 North Road:
West Point Pleasant, N. J.
PO 5-3467

ВСІ ЩЕНЯТА
А. К. С. реєстровані.
також
щенята $5.00 й більше.
PUBLIX PET SHOP
46 Cortland St., New York City
Phone CO 7-9171

How to get plenty of heat... with the least possible fuel
The oil fired Oakmont Boiler is engineered to provide efficient, dependable, comfortable heating with utmost economy. Sturdily-constructed. Smartly-styled. Completely automatic. It's a quality unit... budget priced!
OAKMONT OIL BOILER
by AMERICAN-Standard
Reliable Oil Burner Installation
Combustion Efficiency Tested
Kew Forest FUEL OIL INC.
TW 4-8220 - 8221

„БАЛАЛАЙКА"
циганська музика, танці, ревії.
ПЕРШИЙ РАЗ В КАВАРНІ НА ЗАКІНЧЕННЯ ВЕЧОРА УКРАЇНСЬКА ПРОГРАМА.
Присмна весела атмосфера.
157 W. 56th St., (PL. 7-2334) New York City
2 нічні програми — 9 & 12 P.M. Оркестра щоденно від 7:30 P.M. під дирекцією GEORGE MOGLEF.
Виступають:
Olga Karpis — Volodia Larzareff — Sonia Firsoff
Sasha Polenoff - M.C. — Elena Djury — Mar'a Fedorovska
Eugene Firsoff — Nickolai Grushko.
Славний український кухар — п. Талко.

НОВІ ВАНТАЖНІ АВТА FORD-а

F-100	8-CYL.	PICK-UP	RED
F-100	6-CYL.	PANEL	GREEN
F-350	8-CYL.	EXPRESS	GREEN
F-500	6-CYL.	154" C & C	GREEN

Якщо Ви зацікавлені в одному вище поданих,
ПОДАЙТЕ ВАШУ УМОВУ.
F. DAY CO.
YOUR FORD DEALER
110-124 East 5th St. PL 6-4500 Plainfield, N. J.

Ставайте членами УНСоюзу, а тим самим і співвласниками 15-ти мільйонового майна організації!

Про багату творчість Богдана Лепкого довідаєтесь в брошурі ВОЛОДИМИРА БЕЗУШКА
БОГДАН ЛЕПКИЙ
Ціна 25¢
Замовлення з належитістю слати до
"SVOBODA"
81-83 Grand St., Jersey City 3, N

IВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна і найкраща
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Іст 8 вул., між 2-3 Евеню.)
має на складі великий вибір осінних і зимових КАПЕЛЮХІВ від $3.99 та більше. Маємо також великий вибір фільцових велюрових капелюхів найкращої якости в різних кольорах і найновіших фасонах. Наші капелюхи солідно викінчені, найліпшої якости. Кожний капелюх ґарантований. Куплений в нас капелюх чистимо фабричною методою. Пригадуємо, що у нашому відділі МУЖЕСЬКОЇ ҐАЛЯНТЕРІЇ першої якости різнородні сорочки, знаної марки "JAYSON" від $1.99 вгору. Всі сорочки ґарантовані в пранні. У великому виборі також: дощевики, парасолі, светери, краватки, шкарпетки, паски, і т.п.
Просимо зайти і переконатись про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну. — Говоримо по-українськи. — Слухайте наші оголошення по радіо-програмі п. Мельника кожної неділі між 7-8 год. рано на хвилях 1480, станція WHOM.
Отворено щоденно до 8:30 веч., в п'ятниці і суботи до 10:00.
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE (Іст 8. вул. Bet. 2-3 Ave.) NEW YORK, N. Y.

IВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околиця
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568